
EL ROL DELS CENTRES EDUCATIUS EN EL MARC DEL PEE: ORIENTACIONS PER AL CLIC DE CENTRE

Març 2017

INDEX

Presentació.....	3
Sensibilització i formació entre la comunitat escolar sobre els principis i objectius del PEE.....	4
EL CLIC COM A DINAMITZADOR DELS PEE	8
Objectiu 1: Contribuir a la millora de les condicions d'escolarització i a l'èxit acadèmic:.....	8
A. Coordinació d'estratègies i mesures organitzatives i de contingut dels tallers d'estudi assistit.....	8
B. Promoció d'accions de servei comunitari per donar suport a l'escolaritat (secundària).	11
C. Promoció de l'organització de programes de mentoria educativa.	12
D. Coordinació de protocols d'absentisme de centre amb els d'àmbit comunitari.	12
E. Coordinació entre els centres sobre l'oferta educativa conjunta de l'entorn...	15
Objectiu 2: Potenciar l'educació en valors, el compromís cívic i la participació dels alumnes en espais de lleure.	16
F. Alineació del Servei comunitari amb els objectius del pla educatiu d'entorn i les necessitats detectades.	16
G. Participació en la comissió i grup de treball de Servei comunitari en el marc del PEE.	17
H. Incentivació i suport a l'activitat esportiva: Pla Català d'Esport a l'Escola (PCEE)	18
I. Incentivació de la participació en activitats de lleure educatiu.	20
J. Incentivació i suport a la participació en entitats d'educació en el lleure.	21
K. Promoció de l'ús social de les instal·lacions del centre educatiu.	21
L. Impuls de l'associació d'alumnes i ex-alumnes.	23
M. Promoció de la participació dels delegats en el PEE.	24
N. Impuls de la participació dels alumnes en les associacions infantils i juvenils.	24
Objectiu 3: Potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i la participació en la vida escolar	27
O. Impuls d'actuacions per a l'acollida de les famílies del centre.	27
P. Plantejament d'eines i estratègies per enfortir la corresponsabilitat escola i família.	28

Q. Impuls d'activitats per fomentar la participació de les famílies en l'àmbit escolar.....	32
R. Promoció de programes formatius adreçats a les famílies del centre.	34
S. Promoció d'espais informals de trobada per afavorir la relació entre les famílies.....	36
Objectiu 4: Millorar la presència i l'ús social de la llengua catalana com a llengua compartida i de cohesió en un marc de respecte i valoració de la diversitat lingüística:.....	38
T. Promoció d'accions de sensibilització sobre la importància de l'ús de la llengua catalana com a eina de comunicació i afavoridora de la cohesió social. ...	38
U. Promoció de l'organització d'activitats per part de l'AMPA, adreçades a les famílies per fomentar l'ús social de la llengua.	40
V. Coordinació amb les entitats de l'entorn vinculades al foment de la llengua catalana (CNL, biblioteques, ÒMNIUM...)	41
W. Impuls d'activitats i jornades sobre les llengües d'origen.	43
Objectiu 5: Potenciar el treball i l'aprenentatge en xarxa de tots els agents educatius que operen en el territori.	45
X. Impuls de la coordinació entre els diferents centres educatius de l'entorn.....	45
Y. Participació en l'enfortiment dels vincles entre el centre educatiu, la família i l'entorn.....	46
Z. Col·laboració en projectes d'àmbit comunitari amb diferents sectors de la comunitat educativa.	51
Lectures complementàries.....	53

Presentació

Aquest material que us presentem és especialment útil per a la formació dels docents responsables de la coordinació de llengua, interculturalitat i cohesió social de centre (CLIC) pel que fa a la seva tasca com a col·laborador en la dinamització dels Plans educatius d'entorn.

Aquest document recull les accions que el CLIC pot desenvolupar, d'acord amb les línies d'intervenció relacionades amb cadascun dels objectius dels Plans educatius d'entorn (PEE), les tasques que se'n deriven i els recursos que es poden utilitzar per dur-les a terme.

Així mateix, pot ser útil per als assessors LIC com a eina per a l'assessorament a centres, tant en aquells que ja disposen de CLIC com en aquells que, tot i no disposar-ne, tenen algun referent per a la dinamització del PEE.

Sensibilització i formació entre la comunitat escolar sobre els principis i objectius del PEE

Els PEE tenen com a missió aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat i contribuir a la cohesió social mitjançant l'equitat, l'educació intercultural, el foment de la convivència i l'ús de la llengua catalana. L'element estratègic clau és aconseguir continuïtat i coherència entre les accions dels diferents agents educatius que operen en un territori, tant si pertanyen a l'educació formal com a la no formal o la informal. Però per aconseguir aquesta continuïtat i coherència educativa cal una xarxa organitzada i el compromís de tots els agents de l'entorn. Els centres educatius s'han d'obrir a l'entorn i l'entorn social ha de prendre més consciència de la tasca educadora dels diferents agents socials.

Alguns dels principis específics que guien els PEE són:

- Corresponsabilització, participació i implicació de tots els agents educatius que actuen en un territori
- Qualitat educativa com a element bàsic per a la igualtat d'oportunitats i èxit per a tothom.

De la missió dels PEE es desprèn la necessitat de promoure de forma transversal, a partir de les diferents actuacions, l'educació intercultural (equitat i dret a la diferència en un marc de valors compartits) i l'ús de la llengua catalana com a element de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats. A partir d'aquesta missió, els objectius generals dels PEE es defineixen de la següent manera:

1. Contribuir a la millora de les condicions d'escolarització i a l'èxit acadèmic.

Una de les eines més potents de què disposa el sistema educatiu per garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social és l'escolaritat obligatòria fins als 16 anys. Per contribuir a millorar les condicions d'escolarització caldrà garantir l'assistència als centres educatius de tots els infants i joves fins als 16 anys i aconseguir que l'oferta educativa de la zona permeti contextos educatius plurals i accessibles en igualtat d'oportunitats.

Així mateix, l'èxit acadèmic condiona de manera directa la igualtat d'oportunitats i les expectatives d'integració laboral i social. Entre els factors que influeixen en l'assoliment de l'èxit acadèmic n'hi ha molts de vinculats a condicions socials, familiars i personals desfavorides. Per tant, reduir desigualtats entre col·lectius ha de ser una prioritat en un sistema educatiu que aposta per les altes expectatives i l'èxit educatiu per a tothom.

Cal també promoure una visió comunitària de la xarxa educativa per tal de reduir desigualtats entre els centres educatius i posar a l'abast de tot l'alumnat una oferta educativa de qualitat.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar actuacions que desenvolupin les línies d'intervenció següents:

- Incentivació i suport: promoció de l'èxit escolar de tot l'alumnat
- Afavoriment d'actuacions comunitàries per prevenir l'absentisme
- Projectió comunitària de la xarxa educativa

2. Potenciar l'educació en valors, el compromís cívic i la participació dels alumnes en espais de lleure.

Garantir la igualtat d'oportunitats per a tothom va més enllà de garantir la plena escolarització. El respecte i la valoració de la diversitat en el marc d'una política igualitària pel que fa a drets i deures, juntament amb la participació en els diferents espais educatius, desemboquen en el concepte d'equitat.

Un principi bàsic d'equitat i d'inclusió educativa és la participació. "Sentir-se part de" és la primera condició per implicar-se en el procés educatiu. Els plans educatius d'entorn han de promoure la participació de tots els infants i joves, especialment els més desfavorits, en els diferents espais educatius: des de l'aula fins a les activitats complementàries, les extraescolars i aquelles que s'ofereixen des de diferents àmbits en temps de lleure. Aquestes activitats es poden entendre com a espais òptims de relació que faciliten el coneixement mutu i enforteixen el sentiment de pertinença al territori. D'altra banda, cal destacar la importància de les activitats esportives com a eina d'educació en valors i de cohesió social.

Convé tenir en compte, també, en els paràmetres de la societat del segle XXI, la importància de la participació i el compromís cívic com a element imprescindible en la formació de la ciutadania activa. És aquella idea que a participar se n'aprèn participant i a ser ciutadà de n'aprèn exercint-ne.

En aquest sentit, és important fomentar els projectes de Servei comunitari, on els joves, amb la finalitat de millorar el seu entorn, realitzen un servei a la comunitat, alhora que aprenen l'exercici actiu de la ciutadania.

Així mateix, cal destacar les accions que desenvolupen les associacions d'educació en el lleure. El seu projecte de transformació social promou de forma explícita el sentit de pertinença i el compromís cívic. Les associacions d'educació en el lleure, ja siguin orientades des de l'escoltisme o des dels moviments d'esplai, ofereixen, a més a més, un arrelament i una significació important en el nostre moviment associatiu.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar actuacions que desenvolupin les línies d'intervenció següents:

- Promoció del Servei comunitari
- Incentivació de la participació a les activitats esportives
- Incentivació de la participació en espais de lleure

- Incentivació de l'associacionisme infantil i juvenil

3. Potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i la participació en la vida escolar.

Avui, l'èxit educatiu és un repte tan necessari com complex. L'educació és un factor clau per al futur d'un país i ateny tota la societat, però principalment la família i l'escola. En aquest sentit, d'una banda cal reforçar la família com a primer referent educatiu i responsable del creixement i de la formació dels seus fills i, de l'altra, enfortir els vincles entre l'escola i família que permeti una acció coherent i coordinada.

Tanmateix, no podem considerar les famílies ni els centres educatius de manera descontextualitzada. En aquest sentit, sorgeix la necessitat d'estendre la relació família i escola a contextos més amplis, coordinant l'acció dels diferents agents educatius d'un territori en benefici de tots els nois i noies.

Les AMPA tenen un paper destacat en el món associatiu com a element clau per promoure la implicació de les famílies en els centres educatius. És important facilitar la coordinació entre les diferents AMPA a fi de dinamitzar i implicar les famílies en el fet educatiu des d'una perspectiva comunitària.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar actuacions que desenvolupin les línies d'intervenció següents:

- Promoció de l'acollida a les famílies
- Incentivació de la corresponsabilitat escola-família.
- Promoció de formació de les famílies
- Promoció dels espais de trobada
- Promoció de la coordinació d'AMPA

4. Millorar la presència i l'ús social de la llengua catalana com a llengua compartida i de cohesió, en un marc de respecte i valoració de la diversitat lingüística.

En un entorn cada vegada més multilingüe, la llengua pròpia del país ha de tenir un paper fonamental en la cohesió social. L'existència d'una llengua comuna, que permeti la comunicació entre tots els membres de la societat, és fonamental si es vol evitar la guetització o la compartimentació i garantir la igualtat d'oportunitats. A Catalunya hi ha tres llengües oficials: el català (llengua pròpia del país), l'occità (-aranès- llengua pròpia de l'Aran) i el castellà o espanyol (llengua oficial de l'Estat). Per garantir la igualtat de drets i deures, cal que tota la població de Catalunya sigui capaç d'utilitzar oralment i per escrit tant el català com el castellà (i en el cas de l'Aran caldria afegir l'occità). Per potenciar l'ús de les dues llengües minoritàries i minoritzades -i assegurar-ne un bon coneixement- cal que el català (o l'occità a l'Aran) tingui un ús social preeminent en l'entorn educatiu, tal com estableix el marc legal. A més, cal que també es millori la valoració –i la presència– de totes les llengües que hi ha a la nostra societat com a part del nostre patrimoni. La sensibilització envers la diversitat lingüística és una eina imprescindible per crear ponts entre persones de diferents procedències.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar actuacions que desenvolupin les següents línies d'intervenció:

- Promoció de l'ús social de la llengua catalana com a llengua compartida i de cohesió
- Promoció de l'accés a les llengües d'origen

5. Potenciar el treball i l'aprenentatge en xarxa de tots els agents educatius que operen en el territori.

L'èxit educatiu és el resultat de les diferents accions educatives que recauen damunt de l'alumne. En aquest sentit, cal una acció coordinada entre els diferents agents implicats en el fet educatiu.

Entenem una xarxa educativa com un conjunt de nodes, d'agents educatius, que interactuen en una acció comunitària orientada a aconseguir l'èxit educatiu. Cal entendre el Pla educatiu d'entorn com una oportunitat per desenvolupar aquesta xarxa on els diferents agents educatius d'un territori col·laboren en un projecte educatiu comú. Per això cal compartir objectius però també cal compartir significats, metodologies i desenvolupar accions coherents i complementàries entre els diferents agents educatius amb la finalitat de garantir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar una xarxa organitzada capaç de donar una resposta comunitària i facilitar la creació d'espais de reflexió i treball per àmbits concrets amb la participació de diferents agents d'un territori (centres, administració local, entitats, famílies...). Així mateix, caldrà anar avançant en el desenvolupament dels projectes d'àmbit comunitari (convivència, esports, suport a la tasca escolar, famílies i impuls a la lectura) proposats des de la plataforma organitzativa dels plans educatius d'entorn.

Per donar resposta a aquest objectiu caldrà impulsar actuacions que desenvolupin les següents línies d'intervenció:

- Promoció de la xarxa entre els centres educatius
- Promoció dels vincles entre els centres educatius, les famílies i l'entorn
- Promoció de projectes d'àmbit comunitari.

Per saber-ne més:

[Document marc dels plans educatius d'entorn](#)

[Pla català d'esport a l'escola](#)

[Document marc del Servei comunitari](#)

EL CLIC COM A DINAMITZADOR DELS PEE

Participació amb l'equip directiu en les actuacions que es deriven dels objectius del PEE:

Objectiu 1: Contribuir a la millora de les condicions d'escolarització i a l'èxit acadèmic:

Línies d'intervenció relacionades amb l'objectiu 1	Accions del CLIC
1. Incentivació i suport: promoció de l'èxit escolar de tot l'alumnat	A. Coordinació d'estratègies i mesures organitzatives i de contingut dels tallers d'estudi assistit. B. Promoció d'accions de servei comunitari per donar suport a l'escolaritat. C. Promoció de l'organització de programes de mentoria educativa.
2. Afavoriment d'actuacions comunitàries per prevenir l'absentisme	D. Coordinació de protocols d'absentisme de centre amb els d'àmbit comunitari.
3. Projecció comunitària de la xarxa educativa	E. Coordinació entre els centres sobre l'oferta educativa conjunta de l'entorn.

A. Coordinació d'estratègies i mesures organitzatives i de contingut dels tallers d'estudi assistit.

✓ **Referent dels tallers en el claustre de professors.**

Per a l'adequada organització i funcionament del suport és del tot necessari que la direcció del centre determini un referent dels tallers de suport a la tasca escolar entre el claustre de professors. Aquest referent pot variar segons l'organització interna de cada centre, però es considera rellevant la figura del docent responsable de la coordinació de llengua i cohesió social (CLIC) del centre.

✓ **Responsable del funcionament dels tallers.**

Les funcions del referent del centre (CLIC o persona en qui delegui l'equip directiu) són:

- Responsabilitzar-se directament del funcionament dels tallers de suport a la tasca escolar sense perjudici de la responsabilitat principal de l'equip directiu.
- Marcar les pautes i assegurar la coherència en el treball dels monitors.
- Actuar d'enllaç entre els tutors del grup classe ordinari i els monitors dels tallers de suport a la tasca escolar.
- Assegurar la integració de l'actuació en el funcionament ordinari del centre.

- ✓ **Responsable de la coordinació externa de caràcter organitzatiu amb els agents del PEE (ALIC, tècnic ajuntament, equips directius dels centres, monitors i entitats).**

La coordinació entre els agents implicats en els tallers d'estudi assistit es concreta, normalment, en:

- l'assessor/a LIC
- el/la tècnic de l'Ajuntament
- les universitats
- altres entitats i associacions que duen a terme els tallers
- els monitors
- els equips directius dels centres docents
- altres persones responsables de l'administració local.

Es planifica conjuntament:

- el nombre dels tallers a realitzar en el territori
- els centres docents o espais externs dels centres on s'ubicaran

Es concreta la tasca dels responsables en relació a:

- el seguiment dels tallers en funcionament
- l'avaluació dels tallers en funcionament.

És convenient que aquesta feina de coordinació es dugui a terme mitjançant els grups de treball/reflexió dels PEE amb una reunió a l'inici i una altra a final de curs, com a mínim.

- ✓ **Responsable de la coordinació interna entre els agents implicats (centres docents, monitors i entitats) a nivell pedagògic i de relació personal.**

Aquesta coordinació té la finalitat de contextualitzar la tasca de suport als alumnes en cadascun dels centres.

La tipologia d'aquestes coordinacions és diversa tot i que hi ha alguns aspectes comuns:

- L'organització del taller amb la concreció de l'horari i del calendari, els espais que s'utilitzaran, l'elecció dels alumnes que hi assistiran i l'establiment conjunt de les normes de funcionament. També cal acordar la planificació de les coordinacions al llarg del curs.
- La tipologia del taller (suport acadèmic, suport d'hàbits, tècniques d'organització i d'estudi i suport del coneixement dels recursos d'aprenentatge de l'entorn) d'acord amb el perfil dels destinataris.
- El perfil dels destinataris dels tallers, d'acord amb la tipologia establerta i tenint en compte que s'adrecen a l'alumnat d'educació primària i d'educació secundària amb pocs recursos personals i socials per poder seguir autònomament el seu procés educatiu i d'aprenentatge. Aquest alumnat es caracteritza per no poder comptar amb el suport de cap

adult per fer el seguiment de les tasques escolars, alhora que el seu entorn immediat tampoc li pot facilitar l'ajuda necessària per a l'èxit escolar.

- El traspàs d'informació sobre les característiques i necessitats dels alumnes, concretant per a cadascun d'ells els objectius, les activitats i els indicadors d'avaluació.
- L'avaluació periòdica del funcionament dels tallers i l'evolució de l'aprenentatge de l'alumne/a.

El CLIC com a responsable de la coordinació tindrà cura de:

- Planificar les coordinacions.
- Fer el seguiment del funcionament dels tallers.
- Vetllar perquè el perfil dels usuaris s'adigui als criteris establerts

✓ **Promotor de la inclusió de l'acció dels tallers en els documents de centre.**

Per poder garantir la coherència entre les actuacions dels monitors i les del centre, el CLIC promourà que:

- S'inclogui l'actuació de tallers de suport en els diferents documents de centre.
- Es faci arribar la informació del recurs al Consell Escolar com un dels continguts de la Programació General Anual del Centre perquè el pugui valorar.
- El claustre de professors incorpori aquesta actuació com un suport més d'atenció a la diversitat.
- El professorat, de manera sistemàtica, tingui en compte les valoracions que es facin en els tallers en els informes d'avaluació.
- El centre docent orienti sobre els tipus d'ajut extern que requereix cada alumne.
- S'informi els pares, mares o tutors legals de la possible participació dels seus fills i filles en els tallers a través d'una entrevista personalitzada, on es demana la seva autorització i el seu compromís
- S'informi els pares, mares o tutors legals de l'evolució dels seus fills i filles i dels resultats d'aprenentatge en aquests tallers.

Recursos:

▪ [Orientacions suport a la tasca escolar](#)

En aquest enllaç hi trobareu orientacions del Departament d'Ensenyament sobre l'organització i la gestió dels tallers de suport a la tasca escolar, fruit de les aportacions d'un grup de treball amb la participació de diferents agents que intervenen en el recurs.

▪ [Projecte d'àmbit comunitari: Suport tasca escolar](#)

En aquest enllaç hi trobareu un model del Departament d'Ensenyament de Projecte d'àmbit comunitari sobre el suport a la tasca escolar que reflecteix totes les accions que la comunitat educativa, integrada per les comunitats escolars dels centres educatius i tots els agents i entitats educatives de l'entorn, desenvolupa conjuntament i de forma coordinada, sobre el suport a la tasca escolar per aconseguir els objectius marcats a partir de les necessitats detectades al territori.

▪ [Bones pràctiques: promoció de l'èxit escolar](#)

En aquest enllaç del Departament d'Ensenyament hi trobareu la descripció de diferents pràctiques compartides sobre el suport a la tasca escolar d'alguns municipis que desenvolupen plans educatius d'entorn

B. Promoció d'accions de servei comunitari per donar suport a l'escolaritat (secundària).

✓ **Col·laborador en l'organització del servei comunitari de suport a la tasca escolar entre els alumnes de servei comunitari.**

El servei comunitari, tal i com es defineix en el currículum d'ESO, és una acció educativa orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana, en què l'alumnat, amb la finalitat de millorar el seu entorn, realitza un servei a la comunitat, alhora que aprèn l'exercici actiu de la ciutadania. Així, doncs, la implementació de tallers de suport a l'escolaritat des de l'àmbit de servei comunitari ofereix una oportunitat especialment valuosa per poder posar en pràctica el compromís de l'alumnat amb la comunitat.

Per poder organitzar el servei comunitari, és important promoure una comissió formada pel professorat implicat en el projecte, un o una representant de l'equip directiu i, si és el cas, el o la responsable de l'entitat o centre docent on es realitza el servei. S'ha de preveure la realització de coordinacions periòdiques per fer el seguiment del projecte.

El CLIC pot col·laborar en:

- La creació de la comissió.
- La planificació les reunions de seguiment del projecte.

Recursos:

▪ [Models transferibles: suport a la tasca escolar](#)

En aquest enllaç del Departament d'Ensenyament hi trobareu un model d'accions, amb activitats didàctiques i recursos, que es poden dur a terme amb l'alumnat abans, durant i després de la realització del servei, en el marc d'un projecte de servei comunitari de suport a la tasca escolar.

- [Document marc servei comunitari](#)

En aquest enllaç del Departament d'Ensenyament hi trobareu el document base on s'expliciten els objectius i les línies d'intervenció fonamentals del servei comunitari.

C. Promoció de l'organització de programes de mentoria educativa.

- ✓ **Promotor de referents positius en els hàbits escolars i en l'aprenentatge.**

Els programes de mentoria educativa estableixen relacions entre persones amb determinades experiències personals (mentors) i amb persones de menys edat, vulnerables i amb situació de risc (mentorats). La inclusió dels programes de mentoria educativa en els processos d'ensenyament-aprenentatge en el marc extraescolar acostumen a tenir impactes positius en el rendiment acadèmic i en les habilitats socials, emocionals i motivacionals tant en els mentors com en els mentorats. Es constata que aquests programes són especialment efectius quan els mentors són d'edats superiors perquè, a l'establir-se una relació asimètrica, el mentor o la mentora ofereix un model individual positiu i ajuda el mentorat o la mentorada a treballar en la millora de les seves actituds, competències i emocions. Les dificultats apareixen a l'hora de coordinar alumnes de cursos i centres diferents; és quan cal intervenir com a coordinador/a LIC i procurar que aquest recurs no es faci servir de manera puntual perquè perd efectivitat. Perquè l'impacte del programa sigui positiu caldrà procurar que es donin aquestes condicions: dilatar el recurs en el temps més enllà del calendari escolar, intentar articular-lo amb els continguts tant acadèmics com de treball actitudinal, emocional i social i establir un lligam de proximitat entre mentors i mentorats.

Recursos:

- [Són efectius els programes de tutorització individual com a eina d'atenció a la diversitat?](#)

En aquest enllaç de la Fundació Jaume Bofill hi trobareu una de les publicacions del projecte "Què funciona en educació?" que descriu i valora evidències referides a l'efectivitat dels programes de tutorització individual com a eina d'atenció a la diversitat.

D. Coordinació de protocols d'absentisme de centre amb els d'àmbit comunitari.

- ✓ **Promotor de la coordinació entre l'administració local i els agents educatius del territori per a l'elaboració d'un únic protocol d'absentisme**

El primer graó per aconseguir la igualtat d'oportunitats a l'educació és garantir l'escolarització i l'assistència de tot l'alumnat als centres educatius. En aquest sentit és important promoure la coordinació entre l'administració local i els agents educatius del territori per poder elaborar un únic protocol d'absentisme

per a tots els centres educatius d'un mateix barri o municipi. El treball en xarxa permet recollir les diferents visions de la problemàtica i buscar solucions i estratègies per corregir-la o evitar-la, posant en relleu les tasques de prevenció, detecció i intervenció.

- La prevenció s'ha de coordinar amb els altres agents socioeducatius del municipi. Per poder desenvolupar l'acció preventiva és important compartir la informació dels agents i recursos que ja existeixen al municipi i que actuen amb aquesta finalitat.
- La detecció i el diagnòstic a partir de l'anàlisi i l'observació dels factors de risc i el control sistemàtic de l'assistència es poden considerar l'inici de la intervenció. L'objectiu és conèixer, com més aviat millor, les situacions d'absentisme i poder-les reconduir per evitar que esdevinguin situacions d'absentisme greu.
- A partir del diagnòstic, es determina la intervenció de tots els agents implicats per poder incidir sobre les causes detectades i, en alguns casos, caldrà tractar el cas en un espai de coordinació entre el centre i els agents externs que permeti un treball integral de cada situació.

Aquest protocol no només ha de tractar les situacions de no assistència a classe sinó, també, les d'abandonament prematur, l'escolarització tardana i la no escolarització perquè són aspectes que condicionen el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats.

Davant les situacions d'absentisme escolar és imprescindible actuar sota el criteri d'immediatesa per poder assegurar una millor resolució dels casos.

✓ **Impulsor de la sensibilització a les famílies sobre el valor de l'escolarització.**

És important, especialment en aquells entorns on existeix el risc que es produeixin casos d'absentisme per part d'alumnat, realitzar una tasca de sensibilització amb les famílies posant en valor l'escolarització dels seus fills com a eina per garantir la igualtat d'oportunitats i aconseguir el seu èxit educatiu.

En el cas de l'educació secundària és positiu combinar el treball directe amb l'alumne/a i la intervenció amb la família.

✓ **Impulsor de la coordinació entre les etapes educatives.**

Un dels moments clau per prevenir situacions de desescolarització és el pas de primària a secundària. En aquest moment, la coordinació és fonamental per assegurar la continuïtat entre les dues etapes i acompanyar els alumnes i les seves famílies. Els àmbits de coordinació van des de l'administratiu, per evitar pèrdues en el canvi de centre, fins a la continuïtat pedagògica assegurant-la amb un bon traspàs entre els equips. També cal posar especial atenció en els alumnes dels darrers dos cursos de l'ESO, sobretot en el cas dels alumnes amb una trajectòria escolar difícil.

✓ **Impulsor de bones pràctiques i de referents positius entre la comunitat escolar.**

Un altre aspecte que cal treballar consisteix a proporcionar a l'alumne/a un o una referent positiu que pot ser del centre o de fora del centre, però que ha de tenir un vincle positiu real amb l'alumne/a absentista. En aquest sentit, desenvolupar alguns programes d'alumnes referents com padrins i padrines, alumnes guia, tutoria entre iguals, etc. pot ser una bona mesura per evitar que les situacions d'absentisme arribin a ser cròniques.

D'altra banda, donar a conèixer a l'alumnat referents d'èxit educatiu de la seva comunitat o cultura a través de testimonis personals o altres mitjans com vídeos, llibres, tallers, etc. per tal que puguin conèixer els seus processos vitals i professionals i valorar les aportacions que han fet a la comunitat, pot evitar que l'alumne/a perdi l'interès pel fet educatiu i es distanciï de la vida escolar. És important que els referents positius estiguin a l'abast de l'alumnat absentista per a qualsevol cosa que necessitin, ofereixin suport afectiu i destaquin els progressos acadèmics, actitudinals i d'hàbits i així reforçar l'autoestima dels alumnes absentistes i la seva vinculació amb el centre.

Recursos

▪ [Projecte de convivència: absentisme](#)

En aquest enllaç a l'aplicació per elaborar del Projecte de convivència del Departament d'Ensenyament hi trobareu continguts sobre absentisme, que recullen eines de diagnosi, orientacions i recursos.

▪ [Una proposta d'acompanyament educatiu de les noies gitanes](#)

Aquest web del Pla educatiu d'entorn del Sector Est, de Girona, presenta un projecte d'acompanyament per fomentar la continuïtat de l'escolarització de les noies gitanes entre primària i secundària.

▪ [Projecte promoció escolar. Orientacions per als centres que escolaritzen alumnat gitano](#)

En aquest enllaç hi trobareu un document del Departament d'Ensenyament amb orientacions de com fer front a l'absentisme.

E. Coordinació entre els centres sobre l'oferta educativa conjunta de l'entorn.

- ✓ **Col·laborador en l'organització de jornades de portes obertes conjuntament entre tots els centres.**

És evident que les diferències entre els centres educatius d'una mateixa zona poden estar marcades per hàbits consolidats, prejudicis, moviments demogràfics o altres circumstàncies. L'objectiu, doncs, és col·laborar en el desenvolupament d'actuacions que fomentin el coneixement qualitatiu i l'accés a tota l'oferta educativa, que redueixin desigualtats entre centres educatius i promoguin una visió comunitària com, per exemple, l'organització de jornades de portes obertes conjuntament amb tots els centres del barri o del municipi o participar en l'edició d'un únic catàleg per divulgar tota l'oferta educativa existent a l'entorn i donar a conèixer una xarxa de centres que comparteix objectius i projectes educatius.

Cal subratllar que és necessari treballar coordinadament entre l'administració local i els centres educatius per poder planificar, agrupar i oferir la millor oferta educativa per a l'alumnat i aconseguir l'èxit escolar d'acord amb la realitat del municipi.

Aquest treball conjunt no s'ha de donar només entre les llars d'infants i els centres de primària i secundària per facilitar el pas dels alumnes a una altra etapa educativa, sinó que també és convenient coordinar-se entre els centres d'una mateixa etapa educativa per reduir desigualtats no només dels alumnes i les seves famílies sinó, també, dels centres educatius.

Objectiu 2: Potenciar l'educació en valors, el compromís cívic i la participació dels alumnes en espais de lleure.

Línies d'intervenció relacionades amb l'objectiu 2	Accions del CLIC
4. Promoció del Servei comunitari	F. Alineació del Servei comunitari amb els objectius del pla educatiu d'entorn i les necessitats detectades G. Participació en comissions i grups de treball de Servei comunitari en el marc del PEE
5. Incentivació de la participació a les activitats esportives.	H. Incentivació i suport a l'activitat esportiva: Pla català d'esport a l'escola
6. Incentivació de la participació en espais de lleure.	I. Incentivació de la participació en activitats de lleure educatiu. J. Incentivació i suport a la participació en entitats d'educació en el lleure. K. Promoció de l'ús social de les instal·lacions del centre educatiu.
7. Incentivació de l'associacionisme infantil i juvenil	L. Impuls de l'associació d'alumnes i ex-alumnes M. Promoció de la participació dels delegats en el PEE N. Impuls de la participació dels alumnes en les associacions infantils i juvenils

F. Alineació del Servei comunitari amb els objectius del pla educatiu d'entorn i les necessitats detectades.

- ✓ **Col·laborador en l'alineació dels projectes de Servei comunitari amb les necessitats detectades pel grup de treball SC del Pla educatiu d'entorn (PEE).**

La planificació i desenvolupament de projectes de Servei comunitari (SC) en els centres requereix una implicació per part de tots els agents, tant a nivell organitzatiu com de coordinació dels professionals del propi centre i de les xarxes de col·laboració que es poden crear per a la seva implementació.

El servei comunitari ha de donar resposta a les necessitats reals del territori. En aquest sentit, el CLIC ha de:

- Vetllar perquè els projectes de SC que es realitzin en el centre s'adeqüin a les necessitats detectades pel grup de treball de SC del PEE.
- Vetllar perquè els objectius dels projectes de SC que es realitzin al centre s'alineïn amb els objectius específics del PEE.

Així mateix, per tal d'aplicar la metodologia de projectes de Servei comunitari en el centre educatiu, el CLIC ha de:

- Conèixer els models transferibles que ofereix el Departament d'Ensenyament.
- Difondre aquests *models transferibles* per tal d'ampliar els àmbits dels projectes de SC en el centre.

G. Participació en la comissió i grup de treball de Servei comunitari en el marc del PEE.

✓ Participant en comissions i grups de treball de Servei comunitari en el marc del PEE.

Com a referent del centre pel que fa als PEE i donada la relació del SC amb aquest projecte, el CLIC pot ser un bon candidat a formar part de la comissió i/o grup de treball del Servei comunitari en el marc del PEE. En aquest sentit, el o la CLIC ha de:

- Contribuir a fer una bona diagnosi de les necessitats de la zona.
- Col·laborar en el disseny i planificació dels projectes.
- Facilitar la coordinació entre els centres educatius i l'entitat o l'Ajuntament participant per tal d'obtenir el màxim d'efectivitat en les activitats.
- Difondre les pràctiques de referència que es realitzin.

Recursos

▪ [Document marc del Servei comunitari](#)

En aquest document hi trobareu el detall dels objectius i principis, la normativa de referència i altres informacions d'interès per al desenvolupament de projectes de Servei comunitari.

▪ [Models transferibles](#)

A partir d'aquest enllaç a la XTEC podeu accedir als diferents models transferibles elaborats per la *Subdirecció General de Suport i Atenció a la Comunitat Educativa* del Departament d'Ensenyament per tal de facilitar als centres la implementació dels projectes de Servei comunitari.

▪ [Servei comunitari: Pràctiques Compartides](#)

A partir d'aquest enllaç a la XTEC podeu accedir a diferents projectes de servei comunitari duts a terme arreu del territori.

▪ [PEE: Pràctiques compartides](#)

A partir d'aquest enllaç a la XTEC podeu accedir a diferents experiències d'implementació del Servei comunitari en el marc del PEE, com ara a l'[Institut de Gurb](#) a la Catalunya Central.

H. Incentivació i suport a l'activitat esportiva: Pla Català d'Esport a l'Escola (PCEE)

El PCEE posa a l'abast de tots els alumnes de primària i secundària la pràctica d'activitats físiques i esportives, tot aprofitant la gran capacitat de l'esport per contribuir a la formació personal i cívica de l'alumnat. És en aquest marc que és important aconseguir l'augment de participació en activitats físiques i esportives en horari no lectiu per tal de fer servir el seu gran potencial educatiu, formatiu i d'integració, alhora que es fomenta l'adquisició d'hàbits saludables.

✓ Col·laborador en la incentivació i suport a l'activitat esportiva: PCEE

La pràctica esportiva comporta la transmissió i posterior interiorització d'una sèrie de valors com:

- èmfasi en la participació vs competitivitat
- funció integradora i de cohesió social
- adquisició de valors com la tolerància i el respecte als altres i a les regles
- foment de l'esforç de superació, l'autocrítica i l'autoestima
- augment de l'autonomia i la capacitat de decisió
- foment de la cooperació i el treball en equip

El CLIC de centre ha d'afavorir la participació de tot l'alumnat a través del coordinador/a d'esports del centre, responsable de gestionar, dinamitzar i coordinar les diferents activitats esportives del centre. Així mateix, procurarà que el coordinador/a d'esports impulsi l'associació esportiva escolar encarregada de planificar, desenvolupar, fer el seguiment i avaluar les activitats esportives.

En el marc del PEE és convenient crear un grup de treball que aplegui els coordinadors dels centres de la zona i així dur a terme les activitats esportives de forma coordinada segons s'escaigui, tal i com s'explicita en la *RESOLUCIÓ PRE/2073/2014, de 8 de setembre*:

" 4.4. Crear un grup de treball, en el cas de zones on hi hagi un Pla educatiu d'entorn o qualsevol altre programa de la Generalitat que tingui relació amb l'esport escolar, amb la participació del consell esportiu corresponent i d'altres agents esportius, si escau, que valori i diagnostiqui les necessitats, proposi objectius i actuacions, i faciliti el treball en xarxa."

(DOGC Núm. 6707 - 16.9.2014, pàg. 7, CVE-DOGC-A-14255007-2014)

Dins del marc del PEE és també recomanable crear un **Projecte d'Àmbit Comunitari (PdAC) d'esports** per tal de donar una resposta comunitària (centres, famílies, entitats, ajuntaments) a les necessitats del territori, a partir d'una diagnosi de necessitats i de la concreció d'uns objectius i un marc d'actuacions.

Així doncs, el/la CLIC pot:

- Impulsar la creació d'un grup de treball de coordinadors d'esports.
- Promoure la coordinació de les actuacions esportives dels diferents centres de la zona i les activitats intercentres.
- Promoure la creació d'un Projecte d'àmbit comunitari d'esports.

Recursos

▪ [Normativa Pla Català d'Esport a l'Escola](#)

En aquest enllaç de la Subdirecció General d'Esports (SGE) trobareu el recull de la normativa relativa al PCEE:

- [Resolució PRE 2095/2015](#), de 16 de setembre, per la qual s'estableixen els programes d'esport escolar de la Generalitat de Catalunya, per als cursos 2015-2016 i 2016-2017, d'acord amb el Pla Estratègic d'Esport Escolar de Catalunya 2013-2020.

Esport Escolar

- [Resolució VCP/3989/2010, de 10 de desembre](#), per la qual es dona publicitat a les directrius per al desenvolupament de l'esport escolar fora de l'horari lectiu (DOGC núm. 5778, de 20.12.2010)

- [RESOLUCIÓ PRE/2073/2014, de 8 de setembre](#), per la qual s'aprova el Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya, 2013-2020.

▪ [Orientacions per a l'organització d'activitats esportives](#)

En aquest enllaç de la XTEC trobareu un seguit d'orientacions per a l'organització d'activitats esportives amb especificació dels agents implicats i indicacions respecte a les consideracions a tenir en compte i el perfil i funcions del monitoratge de l'activitat.

▪ [Protocol per a l'elaboració d'un PdAC d'esport](#)

En aquest enllaç de la XTEC podeu accedir a un esquema detallat del protocol per a l'elaboració d'un PdAC d'esport en el marc dels PEE, amb la concreció dels diferents aspectes a tenir en compte.

▪ [PEE: Pràctiques compartides](#)

En aquest enllaç de la XTEC hi trobareu diverses experiències relatives a la implementació de la pràctica esportiva dutes a terme en diferents localitats dins el marc d'un PEE (p.e [Nedem](#) del PEE d'Olot, [Trobada intercentres](#) del PEE de Roda de TER, entre d'altres).

I. Incentivació de la participació en activitats de lleure educatiu.

Les activitats de lleure educatiu designen el conjunt d'activitats que s'ofereixen des dels diferents espais educatius de l'entorn: activitats extraescolars, culturals, artístiques, socials, mediambientals, etc. i que es realitzen en el temps lliure d'infants i joves. Aquestes activitats esdevenen espais de relació i convivència i són una eina positiva on l'alumnat pot desenvolupar i reforçar el sentit de pertinença a la comunitat.

✓ Col·laborador en la difusió del mapa de recursos i d'activitats de lleure presents al territori a la comunitat escolar.

Una de les principals barreres d'accés a les activitats de lleure educatiu és la manca d'informació i de valoració de la utilitat d'aquest tipus d'activitats. Cal doncs plantejar accions de difusió de l'oferta d'activitats de lleure educatiu de l'entorn a la comunitat escolar. El CLIC pot contribuir-hi de diverses maneres:

- Difondre entre els tutors el mapa del teixit social del municipi en l'àmbit del lleure educatiu.
- Difondre a les famílies el mapa del teixit social del municipi en l'àmbit del lleure educatiu.
- Difondre i potenciar l'ús dels espais Punt JIP (*Joves, informa't i participa*), espai jove o similars entre l'alumnat de secundària.
- Promoure la coordinació entre centres educatius per afavorir l'optimització dels recursos i la participació dels alumnes en activitats de lleure educatiu en els diferents centres de la zona.
- Vetllar per tal que l'oferta d'activitats respongui a criteris d'equitat i inclusió de tot l'alumnat.
- Promoure l'ús de la llengua catalana en les activitats de lleure educatiu com a element de cohesió social.

✓ Impulsor de la participació dels alumnes en activitats de lleure educatiu.

L'assoliment de l'èxit educatiu de tot l'alumnat va més enllà de l'educació formal. Les activitats de lleure educatiu fora de l'horari escolar (extraescolars, culturals, artístiques, socials, lúdiques...) han demostrat tenir un efecte significatiu sobre l'èxit educatiu de l'alumnat. Convé potenciar la participació de tot l'alumnat en aquelles activitats de lleure educatiu que s'ofereixen des de diferents espais educatius de l'entorn. En aquest sentit, el CLIC pot impulsar la participació de l'alumnat a través de diferents accions:

- Incloure en el Pla d'acció tutorial actuacions per diagnosticar i promoure la participació de l'alumnat del centre en activitats de lleure.
- Sensibilitzar el professorat de la necessitat de promoure des de l'acció tutorial la participació de l'alumnat en activitats de lleure educatiu organitzades pel propi centre o per entitats de l'entorn.

- Facilitar pautes i eines al professorat per tal de fer el seguiment de la participació de l'alumnat en activitats de lleure educatiu des de l'acció tutorial.
- Col·laborar en la sensibilització de les famílies del potencial educatiu de la participació de l'alumnat en activitats de lleure educatiu.
- Col·laborar amb l'AMPA en el disseny d'una programació d'activitats extraescolars oberta a l'alumnat de tots els centres de la zona.
- Impulsar la coordinació entre les entitats de la zona i l'AMPA per elaborar una oferta comunitària d'activitats de lleure educatiu

J. Incentivació i suport a la participació en entitats d'educació en el lleure.

✓ Impulsor de la participació de l'alumnat en entitats d'educació en el lleure.

Entre les activitats de lleure, cal destacar les que desenvolupen les associacions d'educació en el lleure. El seu projecte de transformació social promou de forma explícita el sentit de pertinença, el compromís cívic i l'arrelament al territori. Les entitats d'educació en el lleure, ja siguin orientades des de l'escoltisme o des dels moviments d'esplai, ofereixen, a més, un arrelament i una significació important en el moviment associatiu.

Les accions descrites per promoure la participació de l'alumnat en activitats de lleure educatiu també poden servir al CLIC per impulsar la participació de l'alumnat en entitats d'educació en el lleure.

K. Promoció de l'ús social de les instal·lacions del centre educatiu.

L'ús dels edificis escolars més enllà del temps escolar per part d'entitats d'oci educatiu (educació en el lleure, culturals, artístiques, socials, esportives...) és una manera d'oferir un servei a la ciutadania per part del patrimoni públic, alhora que, enforteix el teixit social de l'entorn del centre.

✓ Col·laborador en la promoció de l'ús social de les instal·lacions del centre educatiu

El CLIC pot col·laborar en l'ús social de les instal·lacions del centre a través de diverses actuacions :

- Promoure l'obertura del pati del centre per a la realització d'activitats de lleure fora de l'horari lectiu que afavoreixin, alhora, la interacció i la convivència. "Patis oberts" és una actuació que ofereix a infants, joves i famílies un espai de relació i lleure en un entorn segur i acollidor.
- Promoure l'obertura de la biblioteca escolar per a la realització d'activitats de foment de la lectura, promoció d'activitats culturals i foment de la convivència i la cohesió social.
- Promoure la cessió dels espais del centre per a la realització d'activitats de lleure educatiu: tallers, trobades, jornades...
- Facilitar la cessió dels espais del centre a entitats d'educació en el lleure per a la realització d'activitats.

Recursos

- [Participació en activitats fora escola](#)

En aquest enllaç al bloc *Pràctiques compartides*, de l'espai PEE de la XTEC hi trobareu dues experiències d'actuacions comunitàries en l'àmbit del lleure educatiu organitzades en el marc del PEE, concretament, els PEE de Vic i el del Voltreganès.

- En aquest enllaç al web de la [Xarxa de punts d'informació Juvenil de Barcelona](#) hi trobareu informació i orientació per als joves en temes del seu interès d'interès per als joves, com per exemple, formació no reglada, cultura, oci... Els Punts d'Informació juvenil depenen del consistori de cada municipi.

- En aquest enllaç a la [Guia d'entitats d'educació en el lleure](#) hi trobareu un cercador on-line d'entitats d'educació en el lleure a tot Catalunya.

- En aquest enllaç hi trobareu un [Recull d'entitats d'educació en el lleure](#), al web [jove.cat](#) depenent de la Generalitat de Catalunya

- [Cau Xots. PEE de Castelló d'Empúries.](#)

En aquest enllaç al bloc de pràctiques compartides del web de la XTEC del Departament d'Ensenyament trobareu la fitxa descriptiva d'una bona pràctica de l'Agrupament de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, grup format per joves voluntaris que treballen per a l'educació en el lleure d'infants i joves.

- [Videos d'educació en el lleure](#)

En aquest enllaç a la pàgina web *Jove.cat* de la Generalitat de Catalunya hi trobareu diversos vídeos on es reflecteix la tasca educativa que s'hi duu a terme descrita pels participants, pels monitors, i per les famílies.

- [Rodajocs](#)

En aquest enllaç (espai PEE de la XTEC) hi trobareu la fitxa de la pràctica compartida *Rodajocs*. Es tracta d'una activitat organitzada per totes les AMPA dels centres inclosos al PEE de Manlleu, activitat que implica els centres, les famílies i l'entorn.

- [Mòdul de formació per a monitors i voluntaris](#)

En aquest enllaç al *Mòdul de formació per a monitors i voluntaris* elaborat pel Departament d'Ensenyament hi trobareu exemples d'actuacions adreçades a fomentar l'ús de la llengua catalana com a element de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats en el marc de les activitats extraescolars desenvolupades als PEE.

- [Patis oberts.](#)

En aquest enllaç al web de l'Ajuntament de Figueres hi trobareu referenciada una experiència adreçada a famílies i infants. Els patis de les Llars d'Infants romanen de forma rotativa un dia a la setmana de manera que cada dia hi ha un espai de trobada obert i segur a disposició de qualsevol família del municipi.

- En aquest enllaç al document elaborat pel Departament d'Ensenyament sobre [l'Ús social dels centres](#), hi trobareu orientacions i un recull de la normativa aplicable.
- En aquest altre enllaç al portal jurídic de la Generalitat de Catalunya hi trobareu el Decret 102/2010 de 3 d'agost, d'autonomia de centres educatius. Concretament els [articles 53, i 54](#) determinen els criteris, procediments i requisits que regulen l'ús social dels centres educatius públics.

L. Impuls de l'associació d'alumnes i ex-alumnes.

Hi ha diversos **factors** que incideixen en el grau de desenvolupament de la participació de l'alumnat als centres:

- Factors personals, que afecten a la motivació, les habilitats i la pràctica de la participació de l'alumnat.
- Factors d'ordre institucional i social, vinculats a les característiques dels centres, que condicionen la prioritat i les possibilitats que els centres donen al desenvolupament de la participació de l'alumnat.

✓ Impulsor de la creació de les associacions d'alumnes i ex-alumnes.

És important promoure l'associacionisme dels alumnes en associacions infantils i juvenils com a factor clau en la construcció d'una societat més participativa i com a factor essencial per al progrés social i cultural del país.

Per promoure la participació dels alumnes en el centre, el CLIC pot realitzar les següents tasques:

- Sensibilitzar l'alumnat de la importància de constituir aquest tipus d'associacions alhora que aprenen a organitzar-se, assumir tasques i prendre decisions de forma conjunta.
- Col·laborar en l'impuls de la creació de l'associació d'alumnes i, posteriorment o paral·lela, també de l'associació d'exalumnes.
- Sensibilitzar l'equip directiu per tal que faciliti a l'alumnat l'espai i el temps necessari, així com per fer-los arribar la normativa existent i ajudar-los en la redacció, aprovació i registre dels estatuts (vegeu [model](#)).
- Impulsar l'elaboració d'un cens d'ex-alumnes tot mantenint-lo actualitzat.

M. Promoció de la participació dels delegats en el PEE.

✓ **Promotor de la participació activa de l'alumnat en els centres en el marc del PEE.**

A més a més de ser beneficiaris de les actuacions realitzades dins del marc del PEE, és important que els infants i/o adolescents assumeixin un rol actiu per tal de ser participants en el procés de presa de decisions dels PEE, especialment a l'educació secundària.

El CLIC, en el marc del PEE, pot impulsar, partint del treball amb l'equip de delegats, la participació activa de l'alumnat. En aquest sentit, el CLIC pot:

- Donar a conèixer a l'equip de delegats el PEE i presentar quins són els seus òrgans de participació.
- Facilitar la seva participació en:
  - La comissió representativa del PEE
  - Les diferents comissions o grups de treball del PEE
  - El grup de treball de Servei comunitari (en el cas de secundària)

N. Impuls de la participació dels alumnes en les associacions infantils i juvenils.

✓ **Impulsor de la creació del Consell dels infants i/o adolescents.**

El CLIC pot desenvolupar les següents tasques:

- Donar a conèixer a l'alumnat el Consell dels infants i les seves funcions a partir del Pla d'acció tutorial
- Impulsar que, en les tutories, es treballin les funcions i actuacions pròpies del Consell dels infants i/o adolescents:
  - Aprendre les actituds pròpies del joc democràtic, com ara escoltar, respectar ...
  - Conèixer el funcionament de l'administració i els drets de participació de la ciutadania.
  - Aprendre a comunicar, explicar i concretar demandes i propostes.
  - Aprendre de l'intercanvi d'idees, del diàleg, de la interculturalitat, de les relacions intergeneracionals, etc.
  - Establir contacte amb els consells d'infants existents al territori.
- Col·laborar en la creació a nivell local d'un consell d'infants o adolescents.

- ✓ **Impulsor de la coordinació amb els Punts d'Informació Juvenils i facilitador de la seva difusió entre els alumnes del centre.**

El **Punts d'Informació Juvenil** tenen com a objectius bàsics:

- **Apropar a nois i noies tota la informació que pugui ser del seu interès:** opcions d'estudis després de l'ESO, instal·lacions per fer esport, qüestions vinculades a la salut jove o a la mobilitat estudiantil...
- **Fomentar la participació i l'associacionisme juvenil.**

Coordinats amb els centres, els punts d'informació juvenil estan a càrrec d'un dinamitzador professional que atén les consultes dels nois i noies o els deriva a altres recursos que els puguin ser d'utilitat. És important que el dinamitzador o dinamitzadora estigui en contacte i coordinació amb el CLIC, com a referent del centre i, també, amb l'equip directiu. Així doncs, el CLIC ha de:

- Establir canals de coordinació, com a referent del centre, amb el/la dinamitzador o dinamitzadora per tal de facilitar la comunicació amb l'alumnat pel que fa a l'assessorament per a la creació de diferents associacions, com ara l'associació d'alumnes i/o ex-alumnes, associacions esportives, etc.
- Facilitar la coordinació del/de la dinamitzador/a amb l'equip directiu
- Fomentar la comunicació del/de la dinamitzador/a amb la coordinació pedagògica, els coordinadors de nivell i els tutors

Recursos:

- VILA, Ignasi & AZNAR, Sílvia (Coords) – *Integració sociocultural i comunitat educativa. Tercer simposi sobre llengua, educació i immigració*. Quaderns per a l'anàlisi 14. UdG – ICE / Horsori Editorial, 2002.

- *Recerca-acció sobre participació juvenil als centres de secundària de Catalunya. Síntesi de resultats*. Projectes Socials, Fundació Pere Tarrés, Universitat Ramon Llull. Març 2007.

- [Agència Catalana de la Joventut](#)

Enllaç a l'**Agència Catalana de la Joventut** (ACJ), l'ens públic de la Generalitat encarregat d'executar les polítiques de joventut a Catalunya. Vegeu el [catàleg de serveis](#) i el [Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020](#).

- **Punt d'Informació Juvenil** dependent de cada ajuntament (p.e. a Barcelona, organitzat per districtes, vegeu l'[enllaç](#).)

- [PEE: Practiques compartides](#)

En aquest enllaç de la XTEC hi trobareu diverses experiències emmarcades en la línia 12 dels PEE relativa a l'associacionisme dutes a terme en diferents localitats dins el marc d'un PEE (p.e. [Projecte PIES](#) a l'Institut Marianao de Sant Boi de Llobregat).

- [Model per a l'elaboració dels estatuts d'una associació d'alumnes](#)

En aquest enllaç hi trobareu un model per a l'elaboració dels estatuts d'una associació d'alumnes, facilitat pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

- NOVELLA, Ana M. & LLENA, Asun (Eds.) – *Infància i Participació Política*. Universitat de Barcelona 2016.

Descripció de consells actius i recull d'experiències de Consells d'infants i/o adolescents a Catalunya. Accés a la [versió on-line](#).

- [Delegats/des en 3D](#)

En aquest enllaç del web [jove.cat](#) de la Generalitat de Catalunya hi trobareu informació sobre el programa *Delegats/des en 3D*, especialment dissenyat per fomentar la participació de l'alumnat en els centres educatius.

- [Plans educatius d'entorn](#)

En aquest enllaç al bloc de PEE a la XTEC hi trobareu l'enllaç a una presentació en vídeo explicativa sobre els Plans educatius d'entorn, que pot ser utilitzada a la tutoria amb alumnat de primària i secundària

- [Consell dels Infants](#)

En aquest enllaç hi trobareu el vídeo *Què és el Consell dels infants* en el que es donen explicacions i informacions sobre el Consell dels infants de Mollet del Vallès. (Vídeo publicat per *molletweb* sota la llicència estàndard de YouTube)

Objectiu 3: Potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i la participació en la vida escolar

Línies d'intervenció relacionades amb l'objectiu 3	Accions del CLIC
8. Promoció de l'acollida a les famílies	O. Impuls d'actuacions per a l'acollida de les famílies al centre.
9. Incentivació de la corresponsabilitat escola-família	P. Plantejament d'eines i estratègies per enfortir la corresponsabilitat escola i família.
10. Promoció de la participació de les famílies	Q. Impuls d'activitats per fomentar la participació de les famílies en la vida escolar.
11. Promoció de formació de les famílies	R. Promoció de programes formatius adreçats a les famílies del centre.
12. Promoció dels espais de trobada	S. Promoció d'espais informals de trobada per a afavorir la relació entre les famílies.

O. Impuls d'actuacions per a l'acollida de les famílies del centre.

Quan al centre s'incorporen alumnes, aquests, juntament amb les seves famílies, han de realitzar un procés gradual d'integració. En el Pla d'Acollida del centre s'hi defineixen els processos a seguir durant l'arribada de nous membres de la comunitat escolar en el qual és important la implicació del referent del Pla d'acollida.

✓ Referent del Pla d'acollida dels alumnes i les seves famílies que s'incorporen al centre

La tasca del CLIC com a referent d'acollida es concreta en:

- Conscienciar la comunitat escolar de la necessitat d'implicació i corresponsabilització en l'acollida i la integració.
- Vetllar per l'establiment d'un bon clima relacional.
- Afavorir la implicació de tots els agents (equip directiu, tutors, AMPA, educadors d'activitats extraescolars...) perquè duguin a terme les actuacions contemplades en el Pla d'acollida de centre.
- Assegurar que les famílies i l'alumnat rebin la informació més rellevant del centre, no de forma puntual i restringida a un primer moment, sinó de forma gradual i seqüenciada en el temps.
- Crear un espai per a què les famílies puguin explicar-se i puguin donar informació que ajudi el centre a conèixer la situació i el bagatge de l'alumnat i les seves famílies.
- Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (mediadors, treballadors socials, promotors escolars, etc.).
- Col·laborar en l'orientació, informació i derivació, si es creu convenient, de les famílies en relació als recursos i accions de l'entorn.

Recursos

- [Document: Escola i Família: Junts X per l'Educació](#)

En aquest document del Departament d'Ensenyament hi trobareu els continguts de l'aplicació informàtica "Escola i Família". Per a cada línia d'intervenció es faciliten orientacions i recursos, una de les línies d'intervenció és l'acollida. Els centres educatius poden accedir a l'[aplicació](#)

- [ACOLLIDA PER A LES FAMÍLIES](#)

En aquest document elaborat pel Departament d'Ensenyament hi trobareu tot un seguit de propostes d'actuacions i recursos en relació a l'acollida de les famílies. Les actuacions es classifiquen segons l'àmbit en què s'han de realitzar (centre, aula i entorn) i recullen bones pràctiques per a cada una d'elles.

- [XTEC. ESCOLA I FAMÍLIA. Acollida](#)

En aquesta pàgina de la XTEC hi trobareu bones pràctiques, eines i models que fa referència a l'acollida de l'alumnat i les seves famílies

- [ACOLLIDA FAMILIAR AMB L'ESPAI WEB FAMÍLIA I ESCOLA.](#)

En aquesta pàgina web s'hi explica com utilitzar el web "Família i escola. Junts x l'educació" en els processos d'acollida en els centres educatius.

[Enllaç directe](#) al web.

P. Plantejament d'eines i estratègies per enfortir la corresponsabilitat escola i família.

La corresponsabilitat entre el centre i la família en el procés educatiu és un valor associat i un element clau per a l'èxit educatiu dels nois i noies. Cal buscar i aplicar les estratègies adequades perquè l'exercici de la responsabilitat educativa es desenvolupi de manera coherent, coordinada i eficaç.

En aquest sentit, convé posar en valor el paper clau de les AMPA com a associacions que desenvolupen importants tasques col·laboratives i de corresponsabilització educativa.

- ✓ **Col·laborador en la difusió als equips directius de l'aplicació Escola i Família: Junts X l'Educació.**

Les famílies tenen el dret i el deure de participar activament en l'educació de llurs fills i en la vida del centre i els centres educatius han de facilitar que les famílies puguin exercir les seves responsabilitats. Amb aquesta finalitat el Departament d'Ensenyament posa a l'abast dels centres el document i l'aplicació informàtica "**Escola i família**". Es tracta d'un instrument de diagnosi

per detectar els punts forts i febles que generarà un projecte d'actuacions adaptades a les necessitats específiques.

El CLIC podria col·laborar a:

- Difondre l'aplicació a l'equip directiu com a eina per diagnosticar i reflexionar sobre el punt en què es troba el centre quant a la implicació de les famílies en el procés educatiu.
- Proposar diverses accions de sensibilització i impulsar la realització d'una diagnosi amb els diferents sectors de la comunitat escolar.
- Promoure la reflexió amb la finalitat de proposar actuacions per millorar els punts febles detectats.

✓ **Col·laborador en la difusió del web Família i Escola.**

El Departament d'Ensenyament, amb l'aplicació informàtica **Família i Escola** posa a l'abast de les famílies una eina amb la finalitat d'acompanyar i orientar la seva tasca educativa. El CLIC pot afavorir la difusió d'aquesta web mitjançant diverses intervencions:

- Presentar el recurs a la junta de l'AMPA, a comissions de treball de mares i pares, en sessions formatives per a famílies...
- Publicar articles, ressenyes i/o comentaris, enllaços al web de l'AMPA en funció de necessitats puntuals o vivències concretes de la vida escolar.
- Sensibilitzar el claustre per incloure la difusió i ús de determinats continguts en les reunions de mares i pares o en les entrevistes amb famílies.
- Presentar a l'equip directiu dels diferents elements i recursos que ofereix el portal i l'ús que el centre en pot fer en diferents moments (acollida, formació per a famílies, etc.).

✓ **Col·laborador en facilitar la comunicació de l'AMPA amb les famílies.**

La qualitat comunicativa de les diferents interaccions que s'estableixen en un centre afavorirà la construcció d'un centre inclusiu i acollidor amb totes les famílies i, alhora, afavorirà l'assoliment d'objectius comuns: l'èxit educatiu i personal de tot l'alumnat i la millora del funcionament del centre.

El CLIC pot facilitar la comunicació de l'AMPA amb les famílies del centre proposant diferents accions:

- Sensibilitzar l'AMPA sobre la importància dels processos d'informació i comunicació i la necessitat de millorar l'eficàcia comunicativa amb les famílies: diversificació de suports, espais i registres comunicatius.
- Compartir amb l'AMPA la política comunicativa del centre (criteris formals i lingüístics; tractament de gènere i respecte envers tot tipus de diversitat, protecció de dades, d'imatges, de propietat intel·lectual i de l'ús d'internet...).
- Donar a conèixer a l'AMPA l'apartat de comunicació de l'aplicatiu Escola i Família.

- Compartir amb l'AMPA aquelles informacions que es considerin importants per a l'acollida de les famílies a la seva arribada al centre.
- Facilitar a l'AMPA canals d'informació i comunicació amb les famílies.
- Facilitar a l'AMPA espais de trobada formals i informals (aula de reunió amb famílies, sala de cafè, espais d'espera per a les famílies...) perquè es puguin reunir les famílies del centre.
- Promoure la creació de la figura dels delegats de classe com una eina de coordinació entre les famílies i l'AMPA.

✓ **Promotor d'espais de comunicació fluids entre família i escola.**

La implicació de les famílies en l'educació dels fills i la corresponsabilitat educativa requereix que hi hagi bona comunicació entre els diferents agents. El centre ha de disposar d'espais que facilitin la comunicació família-escola i a la inversa. El CLIC pot proposar diverses accions per tal que l'accés a la informació del centre per part de les famílies sigui eficaç i que el centre pugui rebre aportacions i informació rellevant de les famílies:

- Sensibilitzar el claustre sobre la importància dels processos comunicatius i la necessitat de potenciar la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Sensibilitzar el claustre en l'ús de l'aplicació informàtica Escola i Família per tal de millorar la informació i comunicació amb les famílies i la comunitat educativa.
- Vetllar per la concreció en la programació general anual de centre d'actuacions i estratègies per dinamitzar la comunicació i l'intercanvi d'informació amb les famílies.
- Vetllar per la inclusió en la memòria anual de la valoració de les actuacions realitzades per millorar els sistemes d'informació i comunicació del centre i l'elaboració de propostes de millora.
- Vetllar per la inclusió en el Pla d'acollida dels mecanismes de comunicació i informació a famílies.
- Impulsar la creació d'espais i canals de comunicació entre el centre i les famílies per compartir, gestionar i crear coneixement (web, bloc, wiki, mòbil, moodle...).
- Facilitar la creació d'espais no formals de relació amb les famílies que potenciïn un clima relacional positiu.

✓ **Promotor de la utilització de les orientacions de continguts específics addicionals per a la carta de compromís per promoure la implicació de les famílies.**

L'article 20 de la LEC defineix la carta de compromís educatiu com el document que expressa els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte pel desenvolupament de les activitats educatives i els compromisos que cada família i el centre s'avenen a adquirir, també indica

que ha de ser un mitjà per potenciar la participació de les famílies en l'educació dels fills. El CLIC pot:

- Col·laborar en la detecció de les necessitats concretes de cada alumne o alumna.
- Proposar mesures i compromisos amb la família per donar resposta a les necessitats detectades i recollir-los en els continguts addicionals de la carta de compromís.
- Col·laborar en el seguiment i revisió dels compromisos establerts.

Recursos

- [Web Família i Escola. Junts X l'Educació. Participació i compromís](#)

En aquest web de la Generalitat de Catalunya hi trobareu orientacions i recursos **adreçats a les famílies** per facilitar la seva participació i implicació en el procés educatiu de fills i filles.

- [FAPAC](#)

A la pàgina web de la Federació d'AMPA de Catalunya hi podeu trobar accions formatives per a la millora de la comunicació amb les famílies.

- [WEB Escola i Família](#)

En aquest enllaç al web del Departament d'Ensenyament hi trobareu orientacions i recursos **adreçats als centres educatius** per promoure la implicació de les famílies en el procés escolar i educatiu dels seus fills i filles. Trobareu recursos específics als blocs de [participació](#) i [acció tutorial compartida](#).

- [Aplicació Escola i Família: Junts X l'Educació](#)

Aquesta aplicació informàtica posa a l'abast dels centres educatius instruments de diagnosi, orientació i recursos per promoure en les famílies la implicació en el procés educatiu dels seus fills i la participació en el funcionament del centre.

- [Document: Escola i Família: Junts X per l'Educació](#)

En aquest document del Departament d'Ensenyament hi trobareu els continguts de l'aplicació informàtica "Escola i Família". Per a cada línia d'intervenció es faciliten orientacions i recursos. Concretament, els punts 6.3, 6.4 i 6.5 desenvolupen les línies d'acció tutorial compartida, de comunicació i de participació respectivament.

- [Guia de recursos web per comunicar-se amb les famílies](#)

En aquesta guia de recursos elaborada pel Departament d'Ensenyament s'hi pot trobar la descripció de diversos recursos i enllaços a tutorials i exemples de centres.

▪ [La comunicació als centres educatius](#)

En aquest enllaç a l'article de Joan Teixidó trobareu orientacions perquè els centres elaborin un pla de comunicació i millorin les habilitats comunicatives (p. 45-52).

▪ [Ús de les noves tecnologies en la comunicació amb les famílies](#)

En aquest enllaç al web del Col·legi Sant Ermengol d'Andorra trobareu un exemple d'utilització del twitter, com una nova eina d'informació i comunicació per a les famílies.

▪ [Millora dels circuits i la qualitat de la comunicació interna](#)

En aquest enllaç trobareu l'experiència de L'institut Lacetània de Manresa que va incloure en el seu pla estratègic (2007-2010) la millora de la comunicació interna en el centre

▪ [Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís](#)

En aquest document del Departament d'Ensenyament es donen orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís. Als documents annexos hi ha dues addendes de compromisos específics addicionals; una per a Educació Infantil i Primària i una altra per a Educació Primària i Secundària.

Q. Impuls d'activitats per fomentar la participació de les famílies en l'àmbit escolar.

El fet de compartir objectius i participar en projectes comuns permet donar una resposta educativa més coherent i eficaç a les diferents necessitats i reptes educatius. La participació de les famílies pot contribuir molt especialment a la consecució d'aquests objectius comuns: explicar què es fa en el centre i per què, conèixer quines són les seves expectatives i opinions i incorporar les seves aportacions.

✓ **Impulsor de la creació de l'AMPA en el cas que no estigui constituïda.**

Les famílies han de tenir l'oportunitat de participar i contribuir a la millora de la tasca educativa que es desenvolupa al centre escolar i la forma més adient de fer-ho és a través de l'associació de pares i mares d'alumnes. En els centres escolars, les AMPA desenvolupen una tasca col·laborativa i de suport, tant al centre com a les famílies. La seva existència i, especialment l'encert en la dinàmica de col·laboració, tenen una gran incidència sobre la qualitat educativa. Així doncs, és important:

- Sensibilitzar sobre la importància de la tasca que es pot desenvolupar des de l'associació de mares i pares.
- Facilitar la comunicació entre les famílies perquè puguin constituir-se en associació.

- Afavorir la comunicació amb AMPA d'altres centres per intercanviar informació que faciliti el procés de constitució i, posteriorment, el seu funcionament.
- ✓ **Col·laborador en la promoció de la participació de les famílies en l'elaboració de projectes de centre.**

Per a la millora de la qualitat educativa és important establir dinàmiques de cooperació entre les famílies i el centre, alinear objectius i desenvolupar projectes comuns. El coordinador LIC pot:

- Col·laborar en la sensibilització dels diferents sectors de la comunitat escolar sobre la necessitat de compartir amb les famílies els projectes que es desenvolupin en el centre i les diferents maneres de participar-hi (reunions d'AMPA, reunions d'aula, entrevistes individuals, tríptics, web del centre...).
- Preveure canals diversos per facilitar la participació de totes les famílies en els projectes de centre (web, revista, blocs...).
- Col·laborar en el disseny de mecanismes perquè els pares representants de les famílies al consell escolar puguin recollir les propostes i opinions de les famílies i compartir els temes i acords tractats a les reunions del consell escolar.
- Compartir amb l'AMPA objectius i criteris del PEC en relació a aspectes de llengua, interculturalitat i cohesió social.
- Proposar la creació de grups de treball o comissions mixtes, docents i famílies, per treballar de forma conjunta en diferents projectes del centre.
- Promoure la implicació de les famílies en l'elaboració dels documents de centre, PEC, NOFC, Projecte de Convivència, Pla d'Acollida, Pla d'Acció Tutorial, Carta de compromís educatiu... i posant en valor les seves expectatives i opinions.
- Difondre i impulsar la participació de l'AMPA en projectes d'àmbit comunitari sobre famílies.

Recursos

- [AMPA participativa](#)

Aquest enllaç al web de l'escola Fructuós Gelabert de Barcelona trobareu, entre d'altres, la descripció d'un model organitzatiu on les famílies de l'AMPA participen molt activament en comissions que intervenen en el funcionament del centre.

- [Projecte de participació de les famílies a l'Institut](#)

Aquest enllaç al web de l'institut Son Ferrer de Calvià es concreten diferents actuacions de participació de les famílies: suport a les guàrdies de pati, suport en l'organització de les aules, assistència a les sessions d'avaluació, creació d'un banc de temps per a diverses tasques comunitàries.

- [Document: Escola i Família: Junts X per l'Educació](#)

En aquest document del Departament d'Ensenyament hi trobareu els continguts de l'aplicació informàtica "Escola i Família". Per a cada línia d'intervenció es faciliten orientacions i recursos. Concretament, el punt i 6.5 desenvolupa la línia participació. Els centres educatius poden accedir a l'[aplicació](#)

- [El Bloc AFA.](#)

En aquest enllaç al bloc de l'institut Quatre Cantons de Barcelona hi trobareu una experiència de participació de les famílies en diferents projectes del centre a través del bloc de l'Associació de Famílies.

- [Model de web](#)

En aquest enllaç al web de l'institut Manuel de Montsuar de Lleida trobareu una mostra de lloc web com a espai per a publicació de notícies relacionades amb el centre i un espai moodle per a cada matèria i projectes de centre.

R. Promoció de programes formatius adreçats a les famílies del centre.

Les famílies són les principals responsables de l'educació dels seus fills i els centres educatius tenen el deure de facilitar la seva tasca educativa. La participació de les famílies en activitats de formació, a més d'incidir en l'eficàcia i coherència educativa, possibilita la interacció de les famílies, incrementa el sentit de pertinença i enforteix els vincles amb la comunitat escolar.

✓ Col·laborador en la difusió dels mòduls formatius del web Família i Escola.

La Generalitat de Catalunya en el web *Família i Escola, Junts per l'Educació* posa a l'abast de les AMPA diversos recursos de formació per a mares i pares. El coordinador CLIC, per tal de col·laborar en la difusió d'aquests recursos, pot:

- Donar a conèixer a les AMPA els diferents blocs i apartats del web.
- Col·laborar en la selecció de mòduls formatius que donin resposta a les necessitats detectades.
- Impulsar la implicació del professorat en la difusió dels mòduls i la seva participació en la realització.
- Orientar la selecció de mòduls formatius de manera que complementin la programació de continguts treballats pel centre educatiu amb els alumnes.
- Orientar en el desenvolupament de les sessions proposades en el mòduls formatius.

✓ **Impulsor dels tallers de pares i mares del centre.**

És important que la planificació dels tallers es faci des del coneixement de la realitat que viuen les famílies i tingui present l'objectiu que es vol assolir de manera que tingui efectes positius sobre l'acostament de les famílies al centre educatiu i la integració.

El coordinador CLIC de centre, com a coneixedor de les necessitats formatives de les famílies que s'incorporen al centre, pot:

- Compartir amb les AMPA del centre les necessitats formatives detectades.
- Impulsar l'organització de tallers amb la implicació de les AMPA.
- Promoure la participació del professorat en els tallers, conjuntament amb les famílies.
- Col·laborar en l'elaboració de programes formatius en el propi centre educatiu.

✓ **Impulsor de formació sobre gestió de l'AMPA.**

Les AMPA tenen com a missió contribuir a la millora de la qualitat del sistema educatiu i de les condicions d'escolarització dels i les alumnes del seu centre. Són elements clau en el foment de la participació de les famílies i és necessari que assumeixin el seu paper dinamitzador.

Per poder donar compliment a la missió que les AMPA tenen encomanada, cal que estiguin ben organitzades i duguin a terme una bona gestió. El CLIC del centre podria:

- Impulsar activitats de formació en relació al propi funcionament de l'AMPA, de manera que ajudin a analitzar i a dinamitzar l'activitat que duen a terme.

✓ **Impulsor de conferències i xerrades formatives adreçades a les famílies.**

La planificació de conferències i xerrades formatives adreçades a les famílies, igual que els tallers, han de donar resposta a les necessitats formatives detectades. El CLIC, en la seva tasca impulsora hauria de:

- Promoure la realització de conferències i xerrades per a les famílies.
- Promoure la participació del professorat en la realització de les xerrades adreçades a la comunitat escolar.
- Aportar informació quant a les necessitats manifestades per les famílies per poder-hi donar resposta de forma adequada.
- Vetllar perquè les activitats formatives esdevinguin experiències significatives i rellevants i impliquin relació entre famílies.

Recursos

- [Formació per a les famílies. Família i escola. Junts per l'Educació.](#)

En aquesta pàgina web de la Generalitat de Catalunya hi trobareu diversos mòduls formatius per dur a terme amb les famílies. També hi trobareu enllaços a altres recursos de formació.

- [Document de l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació. Formació per a les famílies.](#)

En l'apartat 6.6 d'aquest document del Departament d'Ensenyament s'hi desenvolupa el bloc de formació per a famílies: diagnosi, propostes d'actuació i recursos

- [Activitats formatives per a AMPA de la FAPAC i la FAPAES](#)

A la pàgina web de cada una de les dues federacions d'AMPA de Catalunya (FaPaC i Fapaes) hi trobareu l'oferta d'activitats formatives de gestió i dinamització d'AMPA que ofereixen.

- [Com dinamitzar els tallers per a pares i mares?](#)

Aquest fullet és un recurs elaborat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, adreçat a les AMPA on s'inclouen suggeriments per a l'organització, planificació, divulgació dels tallers i idees per fomentar la participació dels pares i les mares en activitats de formació

S. Promoció d'espais informals de trobada per afavorir la relació entre les famílies.

El CLIC, ha de conèixer els espais de trobada i convivència que afavoreixin la participació conjunta dels alumnes i les seves famílies existents a l'entorn i promoure'n la creació quan sigui necessari. Cal tenir en compte que, de vegades, les famílies, i especialment les que han arribat més recentment, desconeixen els recursos existents.

- ✓ **Col·laborador en la difusió d'espais de trobada i convivència que afavoreixin la participació conjunta dels alumnes i les seves famílies.**
  - Fomentar l'organització d'espais de trobada de la comunitat escolar (espais familiars, tallers o jocs intergeneracionals, caminades...)
  - Facilitar espais de trobada formals i informals (aula de reunió amb famílies, sala de cafè, espais d'espera per a les famílies...) perquè es puguin reunir les famílies del centre.
  - Vetllar perquè les famílies rebin la informació dels espais de trobada i convivència de l'entorn.

- Col·laborar en la definició i optimització dels mecanismes de difusió entre la comunitat educativa.
- Participar en els mitjans de comunicació per difondre les activitats.
- Orientar les famílies per facilitar-los la participació.
- Difondre les actuacions adreçades a les famílies que s'ofereixen.

Recursos

- [Família i escola. Junts per l'Educació. Temps de família](#)

En l'apartat de Temps de família del web *Família i Escola. Junts per l'Educació* hi trobareu informació, orientacions i recursos per a cada una de les etapes evolutives dels infants.

- [Lleure familiar](#)

En aquesta pàgina web del Departament de Treball, Afers socials i Famílies hi trobareu diversos enllaços sobre programes de lleure familiar de la Generalitat de Catalunya.

- [Crèixer en família](#)

El programa "Crèixer en família" que trobareu a la pàgina web del Departament de Treball, Afers socials i Famílies, ofereix espais de suport virtuals i presencials a les famílies, convidant-les a reflexionar i a compartir les seves experiències.

- [Espais familiars](#)

En aquest enllaç a la pàgina web de la Fundació Catalana de l'Esplai, hi trobareu un article sobre els espais familiars com a eina socioeducativa en què s'explica la seva importància, l'activitats que s'hi duu a terme i els punts Claus per a la seva organització.

Objectiu 4: Millorar la presència i l'ús social de la llengua catalana com a llengua compartida i de cohesió en un marc de respecte i valoració de la diversitat lingüística:

Línies d'intervenció relacionades amb l'objectiu 4	Accions del CLIC
13. Promoció de l'ús social de la llengua catalana com a llengua compartida i de cohesió	T. Promoció d'accions de sensibilització sobre la importància de l'ús de la llengua catalana com a eina de comunicació i afavoridora de la cohesió social. U. Promoció de l'organització d'activitats, per part de l'AMPA, adreçades a les famílies per fomentar l'ús social de la llengua. V. Coordinació amb les entitats de l'entorn vinculades al foment de la llengua catalana (CNL, biblioteques, ÒMNIUM...).
14. Promoció de l'accés a les llengües d'origen	W. Impuls d'activitats i jornades sobre les llengües d'origen.

T. Promoció d'accions de sensibilització sobre la importància de l'ús de la llengua catalana com a eina de comunicació i afavoridora de la cohesió social.

En un entorn cada vegada més plurilingüe, la llengua pròpia del país té un paper fonamental en la cohesió social. El coneixement de la llengua catalana, com a llengua comuna, permet establir relacions personals i integrar-se a la societat, alhora que ofereix igualtat d'oportunitats.

Com ja és sabut, per consolidar l'aprenentatge d'una llengua cal practicar-la en contextos d'ús significatiu, funcionals i, especialment, en entorns directament vinculats a les pròpies experiències emocionals i lúdiques. En aquest sentit, cal sensibilitzar els claustres de professors sobre el foment d'accions formatives que possibilitin contextos d'ús. Així mateix, cal vetllar perquè en els contextos d'ús informal del català al centre (passadissos, patis, menjador, sortides, etc.) la comunitat educativa (professorat, monitors, voluntaris, mares, pares, etc.) faci servir realment la llengua catalana. És en aquests espais on l'ús serà més significatiu perquè la pràctica de la llengua quedarà vinculada a experiències emocionals i voluntàries, el benefici serà major que no pas limitar la pràctica reglada de la llengua catalana en el context acadèmic de l'aula.

✓ **Col·laborador amb la Direcció General de Política Lingüística en campanyes, concursos... que incentivin l'ús de la llengua catalana.**

En efecte, és important donar a conèixer les propostes (campanyes, concursos, jornades, premis...) de la Direcció General de Política Lingüística i altres entitats, als claustres i a la comunitat educativa per afavorir-ne la seva implicació. Però abans, potser cal promoure en el si dels centres educatius, debats i reflexions amb l'objectiu de sensibilitzar el professorat sobre la importància de l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de convivència i de

comunicació quotidiana perquè no quedi limitada com una llengua exclusivament d'aprenentatge.

✓ **Promotor d'accions que incentivin l'ús de la llengua catalana en els espais informals del centre i el seu entorn.**

Si entenem l'oferta d'ús lingüístic com el conjunt de possibilitats d'usar una llengua que la societat ofereix a l'individu, entendrem que l'actuació o ús lingüístic de l'individu, que és l'ús real de la llengua, vindrà determinat per l'oferta d'ús lingüístic. Sense oferta no hi ha ús, a major oferta major ús lingüístic. Sense competència lingüística no hi ha ús, però alhora, sense ús no hi ha competència. Així com l'oferta afecta l'ús, també influeix la competència lingüística del parlant. Per tant, l'oferta genera ús i competència. I tots tres elements es retroalimenten.

L'escola, oberta a l'entorn, ha de posar tot l'enginy en el desplegament de diferents estratègies pedagògiques per a la pràctica real de la llengua catalana. Cal considerar factors com:

- Els vincles afectius.
- La valoració de totes les llengües.
- La complicitat de les famílies.
- Establir espais d'intercanvi i comunicació per a la pràctica dels usos lingüístics en contextos reals.
- Projectar i compartir l'ús de la llengua dins i fora de l'espai escolar.

En aquest sentit, cal que el CLIC posi el focus d'atenció en:

- Assegurar que totes les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn siguin en llengua catalana, sense perjudici que hi hagi mesures excepcionals de traducció de documents o d'informació per a aquelles famílies novingudes que ho necessitin.
- Vetllar perquè la comunicació entre els responsables de les activitats en temps no formal o informal i els alumnes sigui sempre en català.
- Fomentar l'ús del català als patis i als espais informals del centre mitjançant activitats programades.
- Garantir la coordinació entre el centre educatiu i els responsables de les activitats formals o informals.
- Establir, si cal, tant els centres educatius com les entitats, mecanismes oportuns per facilitar la formació de llengua catalana als responsables de les activitats extraescolars.

Recursos

- [Premis de la DG de Política Lingüística](#)

En aquesta web de la Direcció General de Política Lingüística hi podreu trobar informació sobre l'organització o suport a premis que reconeixen actuacions o trajectòries vinculades al foment de l'ús i la qualitat de la llengua catalana.

- [Campanyes de foment de la llengua](#)

En aquesta web de la Direcció General de Política Lingüística hi trobareu informació de les diferents campanyes que fomenten l'ús de la llengua catalana.

- [El tinter de les lletres catalanes](#)

En aquesta web d'Òmnium cultural hi trobareu informació sobre diferents premis literaris d'autors entre 6 i 18 anys que pretenen potenciar la creativitat i el talent dels més joves.

- [Som cohesió](#)

En aquesta web d'Òmnium Cultural hi trobareu informació sobre el programa "Som cohesió" que pretén afavorir i reforçar la cohesió social a través d'accions que vinculen i apropen les persones entre elles, independentment del seu origen alhora que coneixen i participen en activitats culturals i socials del seu entorn.

U. Promoció de l'organització d'activitats per part de l'AMPA, adreçades a les famílies per fomentar l'ús social de la llengua.

El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc no ha de comportar una renúncia a l'ús de la llengua que és una oportunitat per a la integració i l'aproximació als centres de les famílies i per a la normalització i extensió del seu ús.

- ✓ **Col·laborador en l'organització i difusió d'activitats de foment de l'ús de la llengua catalana (teatre, esport, tallers, sortides culturals...)**

Per coherència, és obvi que cal que tots els professionals del centre s'adrecin habitualment en català a les famílies de tots els alumnes i s'estableixin mecanismes de seguiment per al compliment de l'acord. És important que s'organitzin i, sobretot, es difonguin activitats lúdiques i culturals que fomentin l'ús de la llengua catalana a l'hora que es promou la diversitat cultural del centre.

Aquestes activitats afavoreixen el coneixement mutu i l'ús de la llengua catalana com a element comú i de relació social entre famílies d'orígens diversos i de llengües i cultures diferents, alhora que facilita el coneixement del centre i la participació en les activitats que s'hi fan.

El CLIC pot col·laborar amb el centre a:

- Sensibilitzar les famílies del valor de l'ús de la llengua catalana com a element comú de comunicació de tota la comunitat educativa.
- Difondre activitats lúdiques i culturals per a fomentar l'ús de la llengua.

Recursos

▪ [Taller de famílies. Calaf](#)

En aquest enllaç de la XTEC (Xarxa telemàtica Educativa de Catalunya) hi trobareu la descripció d'un taller de famílies on les diferents activitats que s'hi realitzen sorgeixen de l'interès comú dels pares i mares. Les activitats serveixen d'excusa perquè els assistents, amb independència de la seva procedència, comparteixin un mateix espai i puguin aprendre els uns dels altres, tot aprenent, també, la llengua catalana.

▪ [Caminem plegats. Mataró](#)

En aquest enllaç de la XTEC (Xarxa telemàtica Educativa de Catalunya) hi trobareu la descripció d'un taller de famílies dedicat a les relacions amb l'entorn. Es propicia el coneixement de les entitats del barri i els espais més significatius de la ciutat (Ajuntament, biblioteca, etc.) on els eixos d'intervenció són l'acollida, la comunicació i la participació.

▪ [Taller de famílies de Barberà del Vallès](#)

En aquest enllaç de la XTEC (Xarxa telemàtica Educativa de Catalunya) hi trobareu la descripció d'un taller de famílies que facilita la interrelació entre les famílies d'origen estranger i la resta de famílies del centre, mitjançant una tasca compartida de caire lúdic on es tracten punts d'interès comuns.

▪ [Cinema en català](#)

En aquesta web del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya hi trobareu informació actual sobre la cartellera en català.

▪ [Fons audiovisual](#)

En aquesta web de la Direcció General de Política Lingüística hi trobareu la relació de films, sèries i documentals doblats o subtitulats en català en servei de préstec

V. Coordinació amb les entitats de l'entorn vinculades al foment de la llengua catalana (CNL, biblioteques, ÒMNIUM...).

La xarxa social i cultural de l'entorn pot impulsar i millorar l'oferta d'accions per al foment de l'aprenentatge de la llengua catalana des dels seus equipaments i infraestructures culturals. Així mateix cal potenciar la coordinació i el treball en xarxa entre els centres educatius i les entitats culturals de l'entorn.

- ✓ **Coordinador entre el Consorci de Normalització Lingüística i els centres de secundària a fi de facilitar cursos de català per a alumnes majors de 16 anys.**

La dificultat sorgeix quan tenim alumnes nouvinguts de 16 anys o més que desconeixen la llengua catalana i que ja no s'escolaritzen en la franja obligatòria però que volen cursar estudis de grau mitjà o superior o batxillerat i que, per tant no poden assistir a les aules d'acollida dels centres però tampoc són prou grans perquè puguin inscriure's als cursos de català per a adults. En aquest sentit, el CLIC de centre pot:

- Donar a conèixer els cursos de català que ofereix el Consorci de Normalització Lingüística (CNL) per als alumnes que tenen 16 anys i que no han fet l'escolarització obligatòria a Catalunya.
- Establir la coordinació necessària amb el CNL per poder fer el seguiment dels alumnes del centre que s'incorporin a aquesta oferta educativa.

- ✓ **Promotor de cursos de català a les famílies dels centres en col·laboració amb el Consorci de Normalització Lingüística i altres entitats de la zona.**

Es considera positiu que el centre difongui les diferents possibilitats de formació en llengua catalana que hi ha a l'entorn a través de l'AMPA. En aquest aspecte el CLIC pot:

- Posar en contacte les entitats de l'entorn i també el Consorci de Normalització Lingüística amb un representant de l'AMPA i donar suport directe quant a les propostes formatives que fan.
- Coordinar-se amb els professionals que duen a terme la formació per donar suport a l'organització, gestió, seguiment i avaluació de les activitats.

En el cas de les famílies immigrades, el coneixement de la llengua catalana és indispensable perquè es puguin implicar en el procés escolar dels seus fills i participar en la vida del centre i de l'entorn escolar. Per tant, és convenient que, a més de donar a conèixer aquelles entitats que ofereixen cursos per a l'aprenentatge de la llengua catalana, el CLIC pot ajudar a difondre els diferents cursos d'alfabetització que ofereixen les escoles d'adults o altres entitats del territori.

Recursos:

- [Consorci de Normalització Lingüística](#)

En aquesta web del consorci de Normalització Lingüística hi trobareu informació bàsica sobre els cursos de català que organitzen.

- [Guia voluntariat lingüístic juvenil](#)

En aquesta web de la Plataforma per la llengua hi trobareu informació sobre l'experiència de voluntariat lingüístic i la manera de fer-se'n.

▪ **Lletres per a tothom**

En aquesta web del Departament de treball, afers socials i famílies hi trobareu informació sobre el programa “Lletres per a tothom” que té per objectiu promoure l’alfabetització en català de persones adultes d’origen estranger

W. Impuls d’activitats i jornades sobre les llengües d’origen.

Cal que existeixi una relació directa entre l’aprenentatge de la llengua catalana i l’establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i valoració de la llengua d’origen de l’alumnat. Per això es fa necessari que els equips docents disposin d’informació sobre les diverses llengües familiars presents al centre per fer-ne ús. Si el centre reconeix i valora la llengua d’origen de l’alumnat, potenciarà l’autoestima dels alumnes i la motivació per adquirir-ne d’altres. En aquest sentit, resulta profitós oferir l’aprenentatge de les llengües d’origen per part de tots els alumnes en el mateix horari que s’ofereixen tallers d’aprenentatge de la llengua catalana per a famílies nouvingudes, una manera de visualitzar el reconeixement que es té de les llengües d’origen per part de la població autòctona i incentivar així, que es tingui el mateix reconeixement per a la llengua catalana.

✓ **Promotor d’activitats extraescolars, obertes a tots els alumnes, sobre l’aprenentatge de les llengües d’origen**

El centre ha de preveure de manera efectiva que l’organització i la realització d’activitats extraescolars respecti, també, les peculiaritats de les llengües i cultures familiars; per tant, el CLIC donarà suport per a:

- Promoure la coordinació del centre amb les persones que duen a terme aquestes activitats.
- Disposar de material (llibres, músiques, pel·lícules, etc.) de tots els grups culturals que són presents a l’entorn i facilitar-ne el seu ús.
- Estimular la relació amb centres educatius del país d’origen dels alumnes estrangers del centre per mitjà de correspondència escolar, agermanaments, xarxes socials, etc.

✓ **Promotor d’activitats i jornades sobre les llengües d’origen obertes a tots els alumnes**

Un dels canvis que cal fer és passar de parlar de la diversitat lingüística i cultural com a “problema” a considerar-la una “riquesa”. Així, doncs, el centre ha d’integrar en el currículum ordinari continguts i reflexions de coneixement, reconeixement i respecte de la diversitat cultural del centre com un capital cultural i així, permetre treballar per a una educació no exclouent, inclusiva, i per al reconeixement de les llengües familiars dels alumnes.

Algunes de les activitats que el CLIC pot promoure són:

- La confecció de la biografia lingüística de tots els alumnes, això farà que es parli de la diversitat de les llengües al centre, per exemple, col·locant-les en un mapamundi.

- La col·laboració de persones d'origen estranger (famílies dels centres, professorat de les escoles oficials d'idiomes, etc.) perquè facin la presentació de la seva llengua des de l'àmbit lingüístic (salutacions, alfabet, números...) i des de l'àmbit cultural (història de la llengua, gastronomia, cançons, danses, contes populars, llegendes, tradicions, autors literaris, mitjans...) i obrir un torn obert de paraules entre els assistents al final de la sessió.

Recursos

- [Llengües familiars al PEE de Sabadell](#)

En aquest enllaç de la XTEC (Xarxa telemàtica Educativa de Catalunya) hi trobareu la descripció d'un taller de famílies que fomenta el treball en xarxa entre centres i entre altres agents educatius del territori. El projecte té dues fases, la primera és un treball als centres de primària d'un districte de Sabadell, els instituts de secundària vinculats i la Biblioteca municipal del districte. A la segona fase, s'incorporen les famílies participants en la redacció de contes en les seves llengües.

- [Llengües d'origen](#)

En aquesta web del Departament d'Ensenyament hi trobareu informació sobre diferents programes educatius de cultura i llengües d'origen.

- [Certamen literari escolar en llengües d'origen](#)

En aquesta web dels Amics de la Unesco hi trobareu informació sobre un concurs de creació literària per a l'alumnat de primària i secundària.

Objectiu 5: Potenciar el treball i l'aprenentatge en xarxa de tots els agents educatius que operen en el territori.

Línies d'intervenció relacionades amb l'objectiu 5	Accions del CLIC
15. Promoció de la xarxa entre els centres educatius	X. Impuls de la coordinació entre els diferents centres educatius de l'entorn.
16. Promoció dels vincles entre els centres educatius, les famílies i l'entorn	Y. Participació en l'enfortiment dels vincles entre el centre educatiu, la família i l'entorn.
17. Promoció de projectes d'àmbit comunitari	Z. Col·laboració en projectes d'àmbit comunitari amb diferents sectors de la comunitat educativa.

X. Impuls de la coordinació entre els diferents centres educatius de l'entorn.

- ✓ **Col·laborador en la coordinació entre CLIC dels centres de l'entorn per tal d'optimitzar recursos i estratègies educatives.**

El Pla educatiu d'entorn és una xarxa educativa on diferents agents educatius d'un territori col·laboren en un projecte educatiu comú. El CLIC, conjuntament amb l'equip directiu, com a figura de referència del PEE en el centre, pot:

- Participar en activitats formatives vinculades al desenvolupament del PEE.
  - Proposar al PFZ, a través del CRP, la creació d'un grup de treball de CLIC de centres de la zona.
  - Impulsar la creació d'espais i canals de comunicació per compartir, gestionar i crear coneixement entre els CLIC de la zona.
  - Promoure, en el marc del PFZ, la creació de grups de treball amb professionals dels diferents centres educatius.
  - Coordinar i/o participar en grups de treball del Pla Educatiu d'Entorn.
- ✓ **Promotor de la participació del professorat als grups de treball del pla educatiu d'entorn.**
    - Donar a conèixer al professorat del centre la proposta de grups de treball del PEE i promoure'n la seva participació.
    - Col·laborar en la coordinació del professorat implicat en els grups de treball del PEE i els altres agents de la comunitat educativa.
    - Col·laborar en la difusió dels resultats del grups de treball del PEE a la comunitat educativa.

Recursos

- [Jornada CLIC- Coordinadors PCEE](#)

En aquest enllaç al web del Departament d'ensenyament trobareu una fitxa descriptiva de l'actuació organitzada pel PEE del VALLÈS OCCIDENTAL per tal d'explicar el PCEE dins el PEE als CLIC i als coordinadors d'esport, intentant potenciar el treball en xarxa al centre.

- [Seminari CLIC 16-17](#)

En aquest enllaç al bloc de l'Equip LIC al ST del Vallès Occidental trobareu els materials del seminari per a CLIC distribuït en eixos i sessions.

- [Projecte ALIF](#): classes de llengua àrab per a alumnat de primària i secundària.

En aquest enllaç al web del Departament d'Ensenyament trobareu una fitxa descriptiva d'una activitat promoguda per un grup de treball en el marc del PEE de Sant Celoni. La proposta s'adreça a l'alumnat de tots els centres educatius del municipi i el grup de treball està integrat per voluntàries, professorat de l'escola d'adults, tècniques de l'Ajuntament i l'assessora LIC.

Y. Participació en l'enfortiment dels vincles entre el centre educatiu, la família i l'entorn.

La vinculació de les famílies en el procés educatiu està estretament relacionada amb l'èxit educatiu dels seus fills i filles. En aquest sentit convé promoure aquelles actuacions que fomentin la seva implicació en el centre educatiu, però també aquelles d'àmbit comunitari que afavoreixin el sentiment d'arrelament a l'entorn.

- ✓ **Col·laborador en l'organització de jornades o activitats obertes per promoure el coneixement mutu entre la comunitat educativa.**

La participació en activitats més enllà del centre educatiu permet que les famílies estableixin vincles amb l'entorn proper i hi trobin el suport social necessari per sentir-se'n part. Les relacions que la família estableix amb l'entorn són també una oportunitat d'aprenentatge i d'intercanvi d'idees i experiències. En el marc de les relacions entre famílies, cal contemplar espais de participació conjunta de tots els membres. Trobar-se i compartir activitats construeix vincles, tant a nivell familiar com social, cohesiona, dona seguretat i facilita la mateixa participació. El CLIC per afavorir la creació d'un clima de confiança i coneixement mutu pot:

- Promoure la coordinació amb d'altres centres per tal de planificar de manera conjunta accions que facilitin la participació en activitats de l'entorn.

- Promoure l'organització de jornades i actes per donar a conèixer l'entorn i fomentar el coneixement entre famílies de diferent procedència cultural.
- Col·laborar en l'organització d'espais de trobada de la comunitat educativa que impliquin relació entre les famílies i que propiciïn la cohesió social: trobades de famílies, festes, sortides, activitats culturals...

✓ **Col·laborador en la coordinació entre les AMPA de l'entorn.**

La coordinació entre les AMPA dels centres de l'entorn no només és positiva per optimitzar recursos, sinó que posa de manifest la voluntat de millora de l'entorn més enllà del propi centre. Des d'una perspectiva relacional, a més, la interrelació de les AMPA contribueix a la millora de la convivència i la cohesió social. El CLIC, per facilitar aquesta coordinació pot:

- Sensibilitzar l'AMPA del seu centre en relació a la necessitat d'establir relacions de col·laboració amb les altres AMPA per tal d'assolir objectius comuns, optimitzar recursos i desenvolupar accions coherents i complementàries, com per exemple, una proposta formativa oberta i complementària a famílies d'altres centres; una proposta d'activitats extraescolars complementària i oberta a l'alumnat d'altres centres...
- Vetllar per tal que les accions que es duen a terme en el marc de la coordinació entre les AMPA del municipi incloguin els centres que no compten amb una AMPA
- Aportar experiències en relació a la coordinació d'AMPA intercentres
- Facilitar a l'AMPA canals per a la comunicació amb d'altres AMPA: contactes, recursos web, eines per al treball en xarxa..
- Difondre projectes que impliquin les AMPA d'altres centres i promoure la participació de l'AMPA.

✓ **Col·laborador en l'elaboració de propostes formatives comunes entre les AMPA de l'entorn.**

La planificació de propostes formatives adreçades a les famílies hauria de donar resposta a les necessitats formatives detectades. Convé posar en valor els beneficis d'establir relacions de col·laboració entre els diferents agents educatius per tal d'optimitzar recursos, reduir esforços i donar una resposta més eficaç i eficient a les necessitats detectades. El CLIC, en la seva tasca impulsora hauria de:

- Aportar informació concreta i actualitzada quant a les necessitats manifestades per les famílies per poder-hi donar una resposta ajustada.
- Vetllar per tal que la proposta formativa doni resposta a les necessitats detectades i estigui alineada amb els objectius del PEE

- Facilitar orientacions per dissenyar una proposta formativa diversificada: conferències, xerrades formatives, mòduls formatius, tallers....
  - Facilitar estratègies i recursos didàctics per afavorir la participació de les famílies: tècniques participatives, habilitats comunicatives, educació emocional, mirada intercultural...
  - Vetllar per tal que les activitats formatives esdevinguin experiències significatives, rellevants i orientades a enfortir la implicació de les famílies en el procés educatiu dels seus fill i filles.
- ✓ **Promotor d'espais i canals d'informació i comunicació fluids per procurar continuïtat i coherència educativa entre el centre i l'entorn.**

Els centres educatius han de generar espais per compartir informació i coneixement, mitjançant canals de comunicació que permetin a tota la comunitat educativa accedir a la informació que necessiten. La projecció externa del centre, una bona estratègia comunicativa i la participació en les xarxes socials són aspectes imprescindibles en la societat actual. El CLIC pot promoure i col·laborar en el disseny d'una bona estratègia comunicativa del centre proposant diferents accions per tal de:

- Sensibilitzar els diferents agents educatius sobre la importància dels processos comunicatius i la necessitat de potenciar la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa.
  - Col·laborar amb l'equip directiu en l'elaboració d'un protocol que reculli la política comunicativa del centre i donar-lo a conèixer a tots els membres de la comunitat educativa.
  - Impulsar la creació d'espais i canals de comunicació per compartir, gestionar i crear coneixement entre els diferents agents educatius de la comunitat educativa: xarxes educatives locals, blocs, webs...
- ✓ **Impulsor de l'establiment de vincles amb les entitats de l'entorn.**

L'establiment de vincles positius de col·laboració entre el centre educatiu i les entitats de l'entorn facilita el coneixement dels diferents agents i sectors, la participació de tots els membres de la comunitat educativa, l'assoliment d'objectius comuns i la cohesió social. El CLIC, per tal d'impulsar i reforçar vincles amb les entitats de l'entorn pot:

- Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure actuacions de Servei comunitari i aprenentatge servei.
- Impulsar la presència del centre en diferents mitjans de comunicació per difondre l'actualitat, les bones pràctiques i els projectes del centre.
- Donar a conèixer als diferents membres de la comunitat escolar les entitats i associacions de l'entorn i la seva oferta d'activitats.
- Difondre entre els membres de la comunitat escolar les entitats i associacions de lleure de l'entorn.

- Convidar a participar a les entitats de l'entorn en projectes i activitats de centre.
- Oferir les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals, esportives i de lleure adreçades a la comunitat local.

Recursos

- [Projecte Obrim l'escola a l'entorn](#)

En aquest espai web de l'Escola Guillem Isarn de La Fuliola, es recullen un conjunt d'activitats realitzades en el marc del projecte de ciutadania adreçat a les diverses etapes d'educació infantil i primària i que permet apropar l'escola al seu entorn.

- [Guia dels centres educatius de Vila-seca](#)

En aquest enllaç hi trobareu un exemple de guia de centres educatius de ciutat. La guia de Vila-seca inclou tots els centres d'educació infantil, educació primària, educació secundària, ensenyaments musicals, universitaris i d'adults del municipi.

- [Jornada lúdico-esportiva PEE Sant Cugat](#)

En aquest enllaç al web del PEE del Departament d'ensenyament trobareu una fitxa descriptiva de l'actuació organitzada per aquest PEE on s'explica l'organització d'una trobada de famílies de tots els centres educatius de la ciutat amb activitats lúdiques.

- [Jornada d'intercanvi d'experiències del PEE de Granollers.](#)

En aquest enllaç al web del PEE del Departament d'ensenyament trobareu una fitxa descriptiva de l'actuació organitzada pel PEE de Granollers amb l'objectiu de promoure l'intercanvi d'experiències entre professionals de l'educació i compartir les activitats que es porten a terme en els diferents centres del municipi.

- [Xarxa AMPA. PEE Badalona Llefià -La Salut.](#)

En aquest conjunt d'actuacions es diferencien dos nivells: el treball individual amb cadascuna de les associacions i el treball en xarxa.

- [AMPA DE ZER](#)

La ZER Baridà-Batllia disposa d'una AMPA comuna per a totes les escoles. Entre les tasques, es proposen la gestió conjunta i l'organització d'activitats compartides.

- [FEM ZER](#)

El projecte Fem ZER es troba al banc d'experiències de la FaPac i resalta l'establiment d'una xarxa permanent entre les diferents comunitats educatives de la ZER.

- [Programació d'activitats del PEE de Vila-seca per a les famílies](#)

En aquesta pàgina web del PEE de Vila-seca hi trobareu les activitats programades en el marc del Pla educatiu d'entorn amb la participació de totes les AMPA del municipi.

- [Família i escola. Formació intercentres](#)

En aquesta pàgina web hi trobareu exemples de formació de famílies plantejats de manera comunitària. Els PEE, conjuntament amb els ajuntaments i les federacions d'associacions de mares i pares, ofereixen formació als centres educatius.

- [Banyoles, ciutat educadora](#)

El programa *Eduquem en família* de Banyoles consisteix en un conjunt d'activitats formatives organitzades conjuntament per diferents AMPA i l'Ajuntament.

- [Xarxampa. Escola de pares i mares de Manlleu.](#)

En aquest enllaç al web de l'ajuntament de Manlleu trobareu la programació formativa elaborada pel grup de treball de famílies en el marc del PEE. La proposta s'adreça a totes les AMPA amb l'objectiu de donar una resposta comunitària a les necessitats educatives de les famílies de tots els centres educatius del municipi.

- [Desenvolupament d'algunes idees clau sobre comunicació als centres educatius](#)

En aquest enllaç, es presenta un document de Joan Teixidó, professor de la Universitat de Girona, on hi trobareu un recull d'idees claus sobre la comunicació en els centres educatius que pot servir com a element de sensibilització a la comunitat escolar.

- [Projectes en xarxa](#)

En aquest enllaç al web de la XTEC trobareu assessorament tècnic i pedagògic per al foment de l'ús de les TIC i la creació de xarxa.

- [CIBERNÀRIUM](#)

En aquest enllaç al web de l'Ajuntament de Barcelona trobareu un ampli ventall de recursos per facilitar l'ús de les noves tecnologies en la comunicació i el treball en xarxa.

- [Tastet d'entitats \(PEE de Sant Cugat del Vallès\)](#)

En aquest enllaç trobareu la descripció d'una activitat del PEE de Sant Cugat per donar a conèixer les entitats de la ciutat a l'alumnat i les famílies i fomentar la seva participació.

Z. Col·laboració en projectes d'àmbit comunitari amb diferents sectors de la comunitat educativa.

Donar resposta a les necessitats educatives de la complexa societat actual requereix d'una acció educativa conjunta i complementària entre la tasca familiar, els centres educatius i tots els altres agents i entitats educatives de l'entorn.

El treball en xarxa també aporta d'altres beneficis:

- afavoreix el compromís dels diferents agents amb les mesures proposades;
  - promou l'aprenentatge dels diferents agents;
  - contribueix a l'enfortiment de les relacions entre els participants, el sentiment de pertinença a la comunitat i, per tant, la cohesió social.
- ✓ **Col·laborador en la sensibilització dels agents educatius de l'entorn de la conveniència de donar respostes comunitàries als reptes i necessitats de la societat actual.**
- Col·laborar en la promoció d'espais de debat reflexió sobre el treball i l'aprenentatge en xarxa que impliquin els diferents agents de la comunitat educativa.
- ✓ **Col·laborador en l'elaboració de la diagnosi de necessitats del territori, la concreció dels objectius específics compartits del PdAC, en l'elaboració dels indicadors d'avaluació i en el desenvolupament de les actuacions concretes del PdAC.**

El CLIC des del coneixement específic del seu centre educatiu pot:

- Promoure, conjuntament amb l'equip directiu, la participació del centre en projectes comunitaris d'abast territorial: PEE, Pla d'Acollida Municipal, Projecte Educatiu de ciutat, Projectes d'Àmbit Comunitari: lleure, convivència, esports, famílies, suport a la tasca escolar; Consell Escolar Municipal...
  - Participar, en el marc del PEE, en les estructures organitzatives que desenvolupen el projectes d'àmbit comunitari:
    - Participar en el Grup Impulsor per tal de col·laborar en la detecció de necessitats, la formulació d'objectius específics i la proposta d'indicadors d'avaluació.
    - Participar grups de treball o comissions participatives amb l'objectiu de compatir coneixement entre els diferents agents educatius del territori i elaborar propostes d'actuació sobre les diferents temàtiques abordades.
- ✓ **Promotor de la participació de l'AMPA en accions educatives d'àmbit comunitari**
- Promoure la participació de l'AMPA en grups de treball i comissions temàtiques en el marc del PEE.

- Promoure la participació de l'AMPA en projectes educatius d'àmbit comunitari: convivència, famílies, esports, lleure...
- ✓ **Promotor de la participació de l'alumnat en accions educatives comunitàries.**
  - Promoure la participació de l'alumnat en grups de treball i comissions temàtiques en el marc del PEE.
  - Promoure la participació de l'alumnat en projectes educatius d'àmbit comunitari: convivència, esports, lleure, suport a la tasca escolar...

Recursos:

- [Plans educatius d'entorn.](#)

En aquest apartat de la XTEC podeu trobar orientacions i pràctiques compartides per promoure l'enfortiment de la xarxa educativa en el territori.

- [Projecte d'àmbit comunitari](#)

En aquest enllaç al web del Departament d'Ensenyament trobareu models de projectes d'àmbit comunitari de diferents àmbits: convivència, esports, famílies, impuls a la lectura i suport a la tasca escolar.

- [Marianao té cor.](#)

En aquest enllaç hi trobareu una programació comunitària que dona respostes a les necessitats i als reptes educatius del barri de Marianao de Sant Boi de Llobregat.

- [Projecte d'àmbit comunitari- Famílies.](#) En aquest enllaç al web del Departament d'Ensenyament trobareu un protocol per a l'elaboració d'un Projecte d'àmbit comunitari sobre famílies.

- [Projecte d'àmbit comunitari Impuls de la lectura. Sant Vicenç dels Horts.](#) En aquest enllaç al web del servei educatiu de Sant Vicenç dels Horts trobareu diversos documents que despleguen el projecte comunitari d'impuls a la lectura.

- [Pla d'Acollida Municipal de Llagostera](#) En el Pla de recepció i acollida elaborat per l'Ajuntament de Llagostera s'hi recullen les diferents accions d'acollida que es duen a terme al municipi per tal de donar resposta a les necessitats de la població.

- [PROJECTE 9aVIC](#) En aquesta pàgina web hi trobareu l'enllaç al projecte 9aVIC, elaborat per facilitar la integració dels joves nouvinguts a la ciutat.

Lectures complementàries

- [*El treball i l'aprenentatge en xarxa en els plans educatius d'entorn.*](#)

En aquest enllaç trobareu el monogràfic de la Revista GUIX sobre treball i aprenentatge en xarxa.

- [*El treball educatiu en xarxa. Breu proposta de marc conceptual.*](#)

En aquest enllaç trobareu un article de Jordi Collet introductor i concret i breu sobre el treball en xarxa

- [*Eines de participació ciutadana. Tècniques participatives per al debat grupal.*](#)

En aquest enllaç al document de la Diputació de Barcelona 2006. (pag. 45-57) trobareu un recull de tècniques per avançar en la comprensió i la intervenció de la realitat orientades cap a l'acció col·lectiva classificades segons la seva utilitat: diagnosticar, proposar, decidir, planificar, avaluar.